טסים לקזבלנקה עם הסרט שחור

סרטה של חנה אזולאי הספרי

שחור

זוכה 6 פרסי האוסקר הישראלי

משתתף בתחרות הרשמית של פסטיבל ברלין

גילה אלמגור, רונית אלקבץ
עמוס לביא, יעקב כהן
חנה אזולאי-הספרי, אורלי בן גרטי

איך זוכים?

מדי יום יתפרסמו ב"מעריב" אותיות השלמה לסיסמה:

ש ח ו ר מ ע ר י ב

שם ______ משפחה ______ גיל ______ כתובת ______ טלפון ______

עקבו אחר העמודים והאותיות שיתפרסמו ב"מעריב", גזרו והדביקו את כל האותיות על העמודים במקום המיועד לכך.
אחרי שהשלמתם את כל האותיות מלאו את הספח ושלחו עם הסיסמא המושלמת לת.ד. 20050 ת"א מבצע "שחור-מעריב" ותשתתפו בהגרלה הגדולה

מבצע הפרסים שיעשה לכם מזל

בונוס אם חסרה לכם אות אחת חפשו את הקמע מתוך הסרט שחור והוא יחליף כל אות חסרה

ככל שתדביקו על יותר עמודים תגדילו את סיכוייכם רבות!

במה זוכים?

25 כרטיסי טיסה הלוך וחזור ליחיד לשבוע בקזבלנקה

5 סופי שבוע זוגיים ברשת מלונות קיסר ישראל (טבריה, אילת, ירושלים)

טלויזיה 26 אינץ' מתנת "הום סנטר"

100 חולצות של הסרט שחור

200 כרטיסי הזמנה לסרט שחור

יותר מעניין לקרוא מעריב

מוות בדרך לבסיס

צומת בית ליד, תשע ורבע בבוקר: עשרות חיילים בדרך חזרה מחופשת שבת ממתינים לאוטובוסים ■ ואז נשמע פיצוץ ■ מההדף, עפו חיילים באוויר, פצועים הוטלו מסביב. חיילי יחידת האבטחה שהיו במקום רצו מיד לטפל בפצועים ■ חלפה דקה ופיצוץ נוסף החריד את המקום ■ בזו אחר זו פונו גופות החללים והונחו על אלונקות, נעליים צבאיות ביצבצו מתחת ליריעות הכיסוי. 19 אלונקות הוצבו שם, בטור מבהיל באורכו ■ ברקע נשמעו זעקות הפצועים. ■ "זה היה מרחץ דמים"

ההלם. מסביב היו צווחות, צעקות, ציקצוקי מצלמה וטירטורי מכשירי קשר
צילום: משה שי

צוות מעריב בסיקור הפיגוע בבית ליד

כתבים: אורי ארזי, יעל אבי יצחק, אדר אבישר, איתמר אייכנר, שירה אימרגליק, אבי אשכנזי, אריה בנדר, דורית גבאי, יהודה גולן, אמיר גילת, יונתן הללי, גליה חנוך, גולן יוסיפון, עדה כהן, עדי כץ, יעל כרמי-דניאל, איתן סבן, ארז רותם, טל שחף וישראלה שקד.
צלמים: יוסי אלוני, אלי דסה, פלאש 90, קוקו, מוטי קמחי, מאיר רגאון, סאל רחב, יהונתן שאול, משה שי, רוני שיצר והרצל שפירא

צילום: אלי דסה

אחר התופת. חבלני המשטרה אוספים את חפציהם האישיים של הפצועים וההרוגים

ההרוגים - בחורים שבסך הכל לבשו מדים. קמו בבוקר, לקחו מאמא את הרוגלאך, הגיעו לצומת בית ליד, חיכו להסעה, עמדו ליד הקיוסק ונהרגו

היתה וראתה

מיכל קפרא

[...]ותיק היה פעור. מסביב לו היו זרוקים עוגיות רוגלאך, [...] נית, עוגיות עגולות בקופסת פלסטיק, משחת נע[...] [...]ים, מכנסי אימונית מקופלים, מגבת, ופלים, חבילה [...]ית, פרים, זוג שרוכים, גרביים, צעיף. איש חברה [...]שא התקרב לרוגלאך. הוא הפך את עוגיות השמרים [...]ולצת השוקולד מצד לצד, לאט לאט, שמא תימצא [...] פיסה קטנטנה של גוף אדם. מסביב היו צווחות, צע[...]קות, ציקצוקי מצלמה, טירטורי מכשירי קשר, פלאפונים, [...]ורות. ולמי בכלל היה זמן לעמוד רגע ולתמוה על [...] המגע הבלתי אנושי הזה, שנכפה על איזו עוגיית [...]רוגלאך ואיש חברה קדישא.

[...]את עשרה בבוקר, שעה וחצי לאחר הפיגוע. גשם [...] לטפטף, גשם קל. המבט המבוהל שהביט במראות [...]טוטס כרינגוף, הורגג קצת בצומת בית ליד. אנשים [...]מו וטו במנוף שהובא במהירות לאזור, הונף לצמרות [...]ים, ושם בין הענפים עמדו אנשים בשחור וניסו לאתר [...] עשת. היה משהו מחריד במיומנות הזו, במסקנות שהוסקו, באירגון למופת. לא היו חסרות שקיות פלסטיק, לא גלילי פלסטיק לעטוף את הגופות, לא כפפות חד פעמיות, ואפילו המנוף הגיע לפני ראש הממשלה, שהגיע די מהר.

18 הרוגים. יותר מ־60 פצועים. מאחור רוכזו הגופות. שורה ארוכה עטופה. רובם, כך הודיעו, חיילי צה"ל שחזרו מחופשה. חיילים זה מינוח טוליטי. במינוחים אנושיים יותר שכבו מאחור נערים בני 18, 19, אולי עשרים. בחורים. בחורים, שבסך הכל, לבשו מדים. קמו בבוקר, לקחו מאמא את הרוגלאך, הגיעו לצומת בית ליד, חיכו להסעה, עמדו מסביב לקיוסק ונהרגו.

אף אחד מהחיילים האלה, סביר להניח, לא חשב שניה לפני הפיצוץ, על המצב הפוליטי, על החמאס, על התאוה להגיע לגן עדן תמורת מותם של איקס חיילים יהודים. את זה רואים בטלוויזיה, קוראים בעיתון. השיגרה מתמחית בהרחקת חרדות מהסוג הזה בסתם יום ראשון.

והאישונים ועדשות המצלמות שלמדו כבר להביט בקור רוח בגופות, בדם, בבגדים השסועים, בנעליים הקרועות, בכפפות המוכתמות, בתחבושות, בעדי הראיה ההלומים – התקשו לשאת מראה של אמא, שפרצה לפתע את מחסום המשטרה וזעקה בהיסטריה: "הבת שלי, הבת שלי, היתה פה בתשע וחצי. קוראים לה רחל, יש לה שיער אדמוני, תבדקו לי איפה היא. איפה הבת שלי. שיער ארום יש לה, רחל קוראים לבת שלי". אבל אף אחד לא ידע איפה החיילת רחל עם השיער האדמוני. ובשמיים נשמע כבר קול המסוק של ראש הממשלה וכל העדשות זנחו את האמא המבוהלת וכוונו למעלה.

ובמסיבת עיתונאים מאולתרת אמר ראש הממשלה, כי יש להבין שחלקם של ההרוגים שייכים ליחידה שתפקידה לאבטח את החיילים מפיגועים. ובמשפט הזה התגלם כל חוסר האונים, האבסורד, הטירוף, חוסר המוצא. עכשיו, הודיע ראש הממשלה, יאבטחו את החיילים במרכזי ההסעות, גם שוטרים. ושר המשטרה, משה שחל, הנהן.

ושאלו את כבוד ראש הממשלה מה יעשו שלא עשו עד היום ורבין אמר "שקשה, קשה, לעצור מתאבדים", ואחר כך פנה לראות במו עיניו את ההרס.

הוא רכן על המדים השסועים, הנעליים הורוקות, בצירו האחורי של הקיוסק והקשיב להסברים של מפכ"ל המשטרה אסף חפץ. המון זועם שהתאסף באזור הצליח באותן דקות לפרוץ את מחסומי המשטרה ולהתקרב לראש הממשלה. רבין חולץ מהמקום והמכונית הסתלקה מהמקום במהירות מבהילה שמותרת כנראה רק לראשי ממשלה שנמלטים מהמון זועם.

ורבין לא הספיק לראות שבקיוסק ההרוס, על המדף העליון, ניצבה חבילת קרמבו. עשרות קרמבו שלמים, תפוחים ובלתי פגיעים עד כדי מבוכה. אנשים הועפו באוויר, רוסקו לחתיכות, והגורל בחר לשמור דווקא על הקרמבו.

שוחרר מהכלא במסגרת ההסדרים עם הפלשתינים

המחבל

מאת אלי בוהדנה

ארגון הג'יהאד האיסלמי הודיע כי שניים מאנשיו ביצעו את הפיגוע: אנואר מחמד סוכר, בן 23 משכונת סג'עיה בעזה, וסלאח עבדל תמיר שאקר, בן 25 מרפיח.

"אני יוצא לנקום בבני הקופים והחזירים, הכופרים הציונים, אוייבי האנושות. אני אפגש עם אחי הקדוש הישאם תאמר, עם מודי הגורל ואני עכר ועם כל החללים הקדושים בגן עדן. סלחו לי" – כתב סוכר במכתב שהשאיר בידי קרוב משפחה. הוא קרא לתבריז להצטרף למאבק נגד האוייב הציוני ולבצע פיגועים רבים.

מרבית בני משפחתו של סוכר משתייכים לארגון הפת"ח, ואביו הנו שוטר במשטרת התנועה הפלשתינית ובעבר שירת במשטרת ישראל.

סוכר נעצר בסוף שנת '92 לאחר 11 חודשים. הוא שוחרר חודש לאחר מכן במסגרת ההסדרים עם רשות האוטונומיה. על פי מקורות פלשתינים, סוכר נעלם מביתו ביום שבת בנוסף. אנואר ידוע כאדם רחוק המכלה את זמנו במסגד שליד ביתו. ההערכה היא שהוא הצטרף לזרוע הצבאית של הג'יהאד האיסלמי לפני שלושה חודשים בלבד ואף נעצר מספר פעמים על ידי המשטרה הפלשתינית.

אנואר סוכר, בן 23 מעזה
א.פ.

מעריב
עורך ראשי ויו"ר מועצת המנהלים: עופר נמרודי
עורך: יעקב ארז
סגן עורך: אמנון רבי
ראש מערכת החדשות: עמוס רגב
עורך מוסף שבת: אבי בטלהיים
משנה בכיר למנכ"ל: עמוס יעקבי
משנה למנכ"ל: רוני קליינפלד
סמנכ"ל: אייל קן
מייסד ועורך: ד"ר עזריאל קרליבך ז"ל
תל־אביב: מערכת, הנהלה, מודעות, דפוס: בית מעריב, רח' קרליבך 2 (מיקוד 67132), ת.ד. 20010 (מיקוד 61200) טל' 03-5632111. פקס: 03-5610614. מח' מנויים 177-022-4789.
ירושלים: המערכת: רח' הלל 14 (מיקוד 94581), טל' 02-251151/2/3. פקס: 02-249652 מודעות: רח' הלל 14, טל' 02-251151. מרכז הפצה: טל' 02-383159.
חיפה: רח' הנביאים 29 (מיקוד 33104), טל' 04-674674, פקס: 04-679184. מודעות: רח' הנביאים 32, טל' 04-673254. הפצה: רח' בן יהודה 29, טל' 04-510687, 04-523689.
באר־שבע: מערכת ומודעות: רח' קק"ל 185, טל' 07-237553, רב קווי. פקס: 07-271289.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת כתבי יד.
כל הזכויות שמורות למעריב © 1995

עזרה ראשונה. אחד הפצועים מקבל מהצוותים הרפואיים טיפול בשטח, לפני העברתו לבית־החולים

צילום: מאיר ...

19 מסגרות שחורות

...יין ההרוגים בפיגוע הרצחני בצומת בית ליד עלה אתמול משעה לשעה, ורק לפנות ערב ...תמורה הזוועה ■ 19 אנשים קיפחו את חייהם בפיגוע - 18 מהם חיילים ■ ראה גם עמודים 7, 8

עילי דגן, בן 19

"לא דאגנו, חשבנו שהוא בבסיס"

...קוני משפחה רבים וחברים ישבו אתמול על ...טס המורגות של בית משפחת דגן בכוכב יאיר, ...לא מעכלים עדיין את מותו של עילי דגן בפיגוע ...בצומת בית ליד.

...עילי בן ה־19 הספיק לשרת רק חודשיים כטירון ...של הצנחנים, והוריו, ששמעו על הפיגוע בשעות ...הבוקר, לא ידעו שהוא היה במקום.

"שמענו על הפיגוע ואמרנו לעצמנו 'איזה מזל ...עילי לא הגיע הביתה לשישי־שבת'. חשבנו שהוא ...נמצא בבסיס הטירונות, כלל לא תיארנו לעצמנו ...שהוא יהיה בצומת בית ליד דווקא", סיפר אמש ...של כבוש אביו, אורי.

"עדיין איננו יודעים מה הוא עשה שם. ככל הנראה, היה במסגרת הטירונות עם עוד חיילים. בשעה שתיים בצהריים הגיעה אלינו הידיעה שהד־דסקית שלו נמצאה במקום הפיגוע", הוסיף האב.

זרם של חברים ובני משפחה, ביניהם גם הוריהם של חבריו של עילי, שבניהם לא יכלו להגיע מהצ־בא, באו אתמול לבית משפחת דגן. "איזה אסון", בכו.

עילי דגן התגורר עם משפחתו בישוב כוכב יאיר מאז הקמתו, לפני כתשע שנים. לפני כחודשיים התגייס לצה"ל והתנדב לצנחנים.

הוא הותיר אחריו הורים, אח ואחות.

על מועד הלווייתו תפורסם הודעה.

עתליה שאבי

דוד בן־זינו, בן 20

רצה להיות טייס - מת כקצין

"אחי היה בקורס טיס, רצה להיות טייס. כשלא ...הלך לו, עשה קורס קצינים והצליח. הוא היה אמור ...לחתום קבע, אבל לא זכה לכך". כך, כשגרונו חנוק ...מדמעות, סיפר אמש יעקב בן־זינו על אחיו, סג"מ ...דוד בן־זינו, בן 20 מאשדוד, שנהרג בפיגוע בצומת ...בית ליד.

אבל כבד ירד אתמול על משפחת בן־זינו ברחוב ...מרכז באשדוד. עשרות מבקרים הגיעו לנחם את ...בני המשפחה. ההורים - מימון, פנסיונר שעבד במ־...חלקת המים בעירייה, ורבקה, עקרת־בית, המומים ...ומאנים את מות בנם. "עכשיו נותרנו רק חמישה ...אחים ואחיות", בכה האח יעקב, בן 31. "דוד היה ...אח מכשר, מלא שמחת־חיים, אהב לצחוק".

דוד בן־זינו נולד באשדוד, סיים 12 שנות לימוד ...בביה"ס המקיף א' במגמה העיונית, עם ציונים גבו־...הים. לאחר לימודיו התגייס ורצה להיות טייס, הוא לא הצליח לעבור את הקורס, אך לא נשבר. "אני אהיה קצין בצבא", הבטיח לחברו יעיש יפרח, שגר בשכנות. ואכן, בן־זינו עבר קורס קצינים בהצלחה בחיל הרפואה ושירת בבסיס בבית ליד.

"כל יום שישי, אני ודוד ועוד כמה חברים, היינו משחקים כדורסל במתנ"ס, אומר החבר יפרח. "דוד אהב לשחק כדורסל, רק ביום שישי האחרון שיחקנו בגינה אצלו בבית. אני בהלם ממותו. אני לא מא־מין שלא אראה אותו יותר".

המנהל לשעבר של ביה"ס מקיף א' באשדוד, צבי בירנבוים, שדוד בן־זינו היה תלמידו: "דוד היה מקובל בחברה. אני זוכר אותו כתלמיד מלא שמ־חת־חיים, עם ציונים גבוהים. זה נורא שהוא לא יהיה איתנו יותר".

על מועד הלווייתו של דוד תפורסם הודעה.

פנחס עמר

ענן כדור, בן 24

בעבר נפצע קשה וניצל בנס

ענן כדור, בן 24 מדליית אל־כרמל, הלך בדרכי ...אביו. שהשתחרר לפני כמה שנים משירות קבע ...משמר. אתמול בבוקר יצא לכיוון הבסיס ותיכנן ...להיפגש עם חבר שייקח אותו במכוניתו. החבר לא ...הגיע וענן יצא לצומת השרון בטרמפים. משם הת־...כוון להגיע בהסעה לבסיסו. "לצומת הוא הגיע, ...אבל לבסיס לא. גם לביתו הוא לא ישוב לעולם", אמר ...אחד ממאות הקרובים שהצטופפו אתמול ליד ביתו.

...באפריל 92' נפצע ענן במהלך אימון. "בניתוח ...שעבר ניצלו חייו", לעקו בשעתו הכותרות בעיתו־...נים. רסיס שפגע בעורקים הראשיים בצווארו איים ...לקטול אותו, בביה"ח העמק בעפולה הוא נותח וחייו ...ניצלו. רופא אמר לאחר הניתוח, כי "אם הרסיס ...היה פוגע כמה מילימטרים אחדים הצידה כל הסיפור היה נגמר אחרת". לאחר תקופת החלמה קצרה יח־סית חזר ליחידתו ולפעילות רגילה.

ענן התארס לפני כחצי שנה, ובימים אלה ממש היה עסוק בבניית ביתו. בן־דודו, סאלים כדור, סי־פר אתמול כי לפני כמה חודשים סיים בהצלחה קורס נגדים. הוא צולם עם אמו לעיתון והתמונה עם הכתבה נתלו לראווה בידי בעל הקיוסק שבו אירע אתמול הפיגוע. "הוא היה מגיע למקום, רואה את הכתבה עליו והרגיש בצומת כמו בן־בית. רצה הגורל וגם את מותו הוא מצא באותו מקום".

ענן הותיר אחריו אח חייל, שתי אחיות והורים. הלווייתו תיערך היום בבית העלמין בכפר הדרוזי דליית אל־כרמל.

יונתן הללי

עדי רוזן, חניכה מצטיינת בטקס סיום קורס הקצינות

עדי רוזן, בת 20

"בכל דבר שנגעה - הצטיינה"

"בכל דבר שעדי נגעה היא הגיעה ראשונה. היא היתה מלאך", אמרה אתמול בבכי אמה של סגן עדי רוזן, זמן קצר לאחר קבלת הידיעה על מות בתה בפיגוע התופת בצומת בית ליד.

"היא היתה תלמידה מצטיינת", סיפרה האם, רחל. "סיימה קורס קצינות בהצטיינות וחשבה להירשם לפקולטה לרפואה".

הלם וזעזוע שררו אתמול במושב ביצרון ליד גדרה, עם קבלת הידיעה של מותה של עדי, בת לאחת המשפחות הוותיקות בישוב. קרובי משפ־חה וחברים הגיעו אט אט לבית המשפחה, שהצ־טרפה למשפחת השכול, כדי לחזק את ידי הו־ריה ואחיה ברגעים הקשים.

לעדי, הבת הבכורה במשפחה, מלאו לפני כחודש 20. את שירותה הצבאי עשתה כקצינת ח"ן ות"ש בבסיס טירוני הצנחנים סנור.

עדי למדה בבית־הספר האזורי בבאר־טוביה. "היא היתה ילדה נהדרת, גם מבחינה חברתית וגם מבחינה אישית", סיפרה אתמול אחת ממו־רותיה. "מין פלפל כזאת, שידיה בכל. היתה תמיד פעילה ונחמדה גם לחבריה וגם למורים. היא פשוט הצטיינה בכל. היתה סופר־אחראית ואהובה מאוד. מסוג הבחורות שמסוגלות להגיע רחוק מאוד. היתה לה אמביציה והתמדה, המון כישרון, חריצות ובעיקר המון חן. זו פשוט אבי־רה אמיתית".

בצעירותה היתה עדי מדריכה בחברה להגנת הטבע ובנוער העובד. הוריה סיפרו, כי הי־תה מאוד אחראית ומשלא טילפנה אתמול הבי־נו שמשהו קרה לה.

עדי השאירה במותה זוג הורים: רחל, מורה בבית־הספר היסודי בגן־יבנה, ועופר, חקלאי במושב, וכן אח ואחות: עינבל, תלמידת תיכון, ועודד, תלמיד בבית־ספר יסודי.

על מועד הלווייתה תפורסם הודעה.

איציק סבן

העיניים אומרות הכל. אחת החובשות, דקות לאחר החופה, מנסה לעכל את מראות הזוועה ששום חיבוק לא יוכל להשכיח

צילום: אלי ...

הקללה של בית הספר "רנה קאסן": 2 הרוגים אתמול; 6 בתוך חצי שנה

■ ...יים מבוגרי התיכון הירושלמי נהרגו במהלך החודשים האחרונים בהתקלויות עם מחבלים בדרום לבנון ■ ...לישי התחשמל למוות ■ רביעי נהרג בתאונה האווירית ■ ואתמול נרצחו עוד שני בוגרים בצומת בית ליד

מאת איתמר אייכנר

בית הספר "רנה קאסן" בשכונת רמת אשכול בירושלים, כבר זכה מזמן לכינוי "בית הספר המקולל". ארבעה מבוגריו נפלו בחצי השנה האחרונה במסגרת שירותם בצה"ל. אתמול, בעקבות פיגוע הדמים בצומת בית ליד, נוספו לרשימה עוד שני חללים.

עופר חרוש ז"ל נהרג לפני מספר חודשים בהתקלות עם מחבלים בדרום לבנון. אריאל עובדיה ז"ל נהרג אחריו בהתקלות אחרת עם מחבלים בדרום לבנון. אביקם הופמן ז"ל התחשמל למוות בתאונה בדרום לבנון. שמואל בן גרשון ז"ל נהרג בתאונה האווירית. אתמול נהרגו בפיגוע בבית ליד אמיר הירשנזון ומאיה קופשטיין.

מנהל בית הספר, יחזקאל גבאי, נראה אתמול ארם שבור. הוא ביקר בבתיהם של שתי המשפחות השכולות. התלמידים כונסו בכיתות והמחנכים ערכו שעת חברה וביקשו מהם להמשיך ולהצטיין, ולא לתת לאירועים להשפיע על חייהם. "יהיה קשה מאוד להסביר לתלמידים את האסונות שפקדו אותנו. אני מקווה שנעבור מהר את המשבר. הזמנו פסיכולוגית לדבר עם התלמידים", אמר אתמול גבאי.

● רוני הירשנזון, אביו של החייל אמיר הירשנזון ז"ל, היה חבר קרוב של אברהם חרוש, אביו של עופר חרוש, שנהרג לפני מספר חודשים בדרום לבנון. בימי האבל הקשים ליווה רוני הירשנזון את משפחת חרוש. עכשיו, תצטרך משפחת חרוש לתמוך במשפחת הירשנזון.

מאיה קופשטיין, בת 19
תמיד עם חיוך גדול

"אנשים רעים הרגו את אחותי מאיה", חזר ואמר אתמול גל בן ה־5 וחצי, אחיה הקטן של סמלת מאיה קופשטיין, בת 19 מירושלים.

לביתה של משפחת קופשטיין, בשכונת נווה יעקב, הגיעו אמש מנחמים רבים. האב, איתן, עובד חברת החשמל, ליווה אתמול את בתו למנוחת עולמים. "היתה לי זכות גדולה לנשק אותה נשיקת פרידה", אמר האב לשכנה, בת־שבע. האם, אירית, קיבלה את המנחמים הרבים.

"מאיה תמיד חלמה ללמוד ספרות באוניברסיטה. היא היתה נערה שמחה ורבה אופטימיות. סימן ההיכר שלה היו התלתלים הזהובים", סיפרה בעצב חברתה הטובה, שיזף. חברה אחרת סיפרה כי מאיה, שלמדה בתיכון "רנה קאסן" בירושלים, התגעגעה לאבי הופמן ז"ל שלמד בכיתתה והתחשמל למוות לאחרונה בלבנון.

מאיה היתה תלמידה טובה מאוד. היא למדה חינוך מיוחד ופסיכולוגיה. "היה לה קשר מיוחד לילדים", סיפרה השכנה מירי. "מאיה היא נשמה טובה. תמיד היה לה חיוך גדול על הפנים". מאיה השאירה אחריה הורים שני אחים ואחות. על מועד לוויתה תפורסם הודעה.

גולן יוסיפון

אמיר הירשנזון, בן 18
כל הבנות אהבו אותו

ביום חמישי הקרוב היתה אמורה להתקיים בכותל המערבי השבעתו של הצנחן, רב"ט אמיר הירשנזון, בן 18 וחצי מירושלים. לאירוע החגיגי הוזמנו החברים הקרובים ובני המשפחה. אתמול נהרג אמיר.

הירשנזון, בחור יפה תואר, התגייס לפני כחודשיים לצנחנים. בבית משפחתו בשכונת תלפיות בירושלים התקבצו אתמול קרובים וידידים.

בחודש יולי האחרון סיים אמיר את לימודיו בבית הספר "רנה קאסן" בירושלים. כולם הכירו אותו כ"חתיך של המחזור".

"הוא היה ילד ברחן ותמור. ילד נהדר ומקובל על כולם. כל הבנות אהבו אותו", סיפר אתמול יחזקאל גבאי, מנהל בית הספר "רנה קאסן".

בספר המחזור הוקדש לאמיר עמוד שלם. בעמוד מופיע קטע קצר שכתב אמיר על עצמו: "היי אתה שם למעלה, כל הבנות האלה שכל הזמן נדבקות אליי, מנסות להפשיט אותי ועולות לי על העצבים. תראה אני גבר של אשה אחת: ערי גורדון, ולא יעזור כלום".

האמא, מרים הירשנזון, סיפרה אמש: "אמיר בכלל לא היה צריך להיות בצומת בית ליד. הוא לא יצא לחופשה בשבת".

איתמר אייכנר

דמיאן רוסובסקי, בן 20
חלם להיות בשב"כ

סמל דמיאן רוסובסקי, בן 20 במותו, הגיע לצומת בית ליד כדיוק כאשר אירע הפיצוץ הראשון. דמיאן, חובש קרבי בגולני, השאיר את התיק שלו בטרמפ ומיהר לעבר הפצועים כדי לתת להם עזרה ראשונה. בדיוק כשהגיע לאזור אירע הפיצוץ השני. ואז נהרג.

"הוא כל כך אהב את הצבא", ממלמל בכאב דיאגו, אחיו היחיד של דמיאן, בן 19, אף הוא משרת בגולני. "הוא שירת כמה פעמים בלבנון וויתר על חופשות שבת רק בגלל שהיתה איזו משימה קרבית שרצה להצטרף אליה. היה ברור לו שהעתיד שלו קשור למוסד בטחוני קשה. החלום שלו היה לשרת בשב"כ".

אתמול תיכננו האחים לצאת יחד לבית ליד. אבל דמיאן החליט להקדים את צאתו לבסיס, כדי לא לאחר. וכשדיאגו שמע על האירוע, הוא מיהר לצומת בית ליד. "הייתי בטוח שהוא מטפל בפצועים".

כ־4 אחר־הצהריים הגיעו נציגי קצין העיר לבית ההורים, מרתה ואלברטו, בישוב קרימה, ובישרו להם את הידיעה המרה על מות בנם. דמיאן רוסובסקי השאיר אחריו הורים ואח. על מועד הלוייתו תבוא הודעה.

דורית גבאי

דניאל ציקוואשוילי, בן 19
אהב מאוד את המדים

"אמא, אני גאה במדים ובכומתה האדומה", אמר אתמול סמל דניאל ציקוואשוילי לאמו כשנפרד ממנה בשעות הבוקר, ויצא מהבית לכיוון הבסיס בו שירת.

את הסיפור הזה, כמו רבים אחרים על דניאל, שמעו המבקרים הרבים מבני העדה הגרוזינית, שבאו לבית המשפחה במעלות דפנה בירושלים, לנחם את ההורים האבלים: "דניאל היה גאוות העדה – וכעת העדה שבורה", אמר בכאב דודו, מאיר.

דניאל ציקוואשוילי נולד וגדל בירושלים. לפני הגיוס הספיק ללמוד שנתיים בישיבת "תורת אמת" בעיר. לפני שנה התגייס ושירת במחנה סנור של הצנחנים. "הוא תמיד התגאה בשירות הצבאי והבטיח לאמו שישלים את הבגרות במהלך שירותו הצבאי", נזכר אתמול קרוב משפחה. "הוא היה בחור צנוע ועזור לכולם", סיפרו חבריו.

הוריו של דניאל, בנימין ומרים, עלו מרוסיה לפני 23 שנים. דניאל, כך מספרים חבריו, היה קשור מאוד לאחיו הקטן, אלירן, בן החמש.

על מועד לווייתו תבוא הודעה.

גולן יוסיפון

יובל טוביה, "המפקד הלהב"

יובל טוביה, בן 22
תמיד מצטיין

"יובל טוביה יצא לקורס קצינים לקראת סוף השירות שלו, רק בגלל שמפקד חילות השדה שמע אותו בהרצאה, התלהב וביקש ממנו אישית שיהפוך לקצין", סיפרו אתמול חבריו של סגן יובל טוביה מירושלים.

יובל, בן 22, שירת כקצין מודיעין בחטיבת הצנחנים. כמו את כל התפקידים שמילא, גם את זה עשה בהצטיינות.

אתמול בבוקר המתין יובל להסעה, שתיקח אותו לבסיס הצבאי. כשנודע דבר הפיגוע, החלו הוריו, שרה ושמואל, לחפש אחריו. בערב הגיעו נציגי קצין העיר לבית המשפחה בירושלים ובישרו להורים כי שכלו את בנם.

יובל, בנם הבכור של שרה ושמואל, למד בבית־הספר היסודי סולד ובתיכון בית חינוך. במהלך לימודיו התיכוניים, התקרב לדת, והחל לחבוש כיפה ולשמור מסורת. במקביל הצטרף לצופים, והפך לראש גדוד.

יובל הניח אחריו הורים, ושני אחים, בני 21 ו־11. על מועד הלווייתו תפורסם הודעה.

יעל אבי־יצחק

דוד חסון, בן 18
האם זיהתה את הקיטבג

מרים, אמו של דוד חסון בן ה־18, שנהרג בפיגוע הדמים בצומת בית ליד, צפתה בטלוויזיה שעה שדווח על הפיגוע הרצחני. לפתע קלטה עינה את הקיטבג של בנה דוד. היא הזעיקה מיד את בעלה סמי, וזה ניסה להרגיעה, לשווא. בסתר ליבה היא הבינה מיד, כי מדובר בבנה.

דוד חסון היה אמור לחזור אתמול לבסיס הטירונים שם הוא משרת, לאחר שהיה בשבוע חופשה "רגילה". יום לפני כן הוא בילה בפאב, שמח שתה ורקד. דוד היה בין הזקוקים במשפחתו והיו לו שתי אחיות, עדית וקרן. הוא התגייס לצנחנים, נפגע בברכו ואמור היה להשתחרר מהחיל ולעבור לתפקיד אחר.

"הוא היה אדם מקסים ונערץ, משוגע על הים, אהב לגלוש בכל מזג אוויר, הוא היה הגולש האמיץ מכולם", סיפר חברו דוד לוי, שראה אותו יום קודם לפיגוע.

אביו של דוד, סמי, עובד כקבלן חשמל והאם כגננת. משפחה צנועה, שהצטרפה אתמול למשפחות הקורבנות שנרצחו בצומת בית ליד.

על מועד הלווייתו של דוד חסון תבוא הודעה.

אלי בוהדנה

שבתאי מחפוד, בן 36
עצר לעזור לפצועים

שבתאי מחפוד, נהג משאית בן 36, עבר בצומת בית ליד זמן קצר לפני הפיגוע. כשראה את הפיצוץ הראשון עצר את רכבו ורץ להושיט עזרה. אז בא הפיצוץ השני – והוא נהרג.

"כמה שזה מתאים לו", אמרו אתמול החברים שהגיעו לנחם את בני המשפחה ושמעו על נסיבות מותו. "הוא תמיד היה פייטר, צנחן במילואים שמוכן לעזור לכל אחד, שילוב נדיר של רצינות וקלילות".

כשבע בערב הגיעה הבשורה המרה למשפחתו במושב תנובות. אשתו, אביבה, מורה בבית הספר, פרצה בבכי.

במשך שמונה שנים ניסו בני הזוג להביא ילד לעולם. לפני שנתיים נולד בנם הראשון, מתן. "הוא היה כרוך אחרי בנו", סיפרה רחל, אחותו של שבתאי. "תמיד פינק ושיחק איתו, הוא מאוד רצה עוד ילדים". "שוב לב היתה תמצית חייו", אמרה אחות אחרת, שמחה.

"ביום שישי האחרון", סיפרה, "הוא בילה חצי יום בשטיפת הבית, כי בשבוע הבא היה אמור לצאת למילואים ורצה להקל על אשתו".

על מועד לוויתו תפורסם הודעה.

גליה חזוך

ערן גואטה, בן 20

אדם מקסים שידע איך ליהנות מהחיים

עשרות בני משפחה, מכרים וידידים, התקבצו אתמול בית משפחת גואטה באשקלון, מייד לאחר שנודע דבר מותו של סמל ערן גואטה, בן 20, בפיגוע בצומת בית ליד.

הוריו, רינה וויקטור גואטה, קיבלו אתמול את הבשורה המרה סמוך לשעה 18.30 בערב.

אחותו של ערן, אושרת, שוהה בארה"ב. היא קיבלה את הבשורה המרה על מות אחיה ומייד יצאה חזרה ארצה. היא ביקשה מבני משפחתה שימתינו לה בנמל התעופה, משום שאינה חשה בטוב וזקוקה לתמיכתם.

האם, רינה, אחות במקצועה, והאב ויקטור, פנסיונר, ישבו בביתם ומררו בבכי על מות בנם. "זו טרגדיה למשפחה. היתה לנו תחושה שמשהו עומד לקרות", אמרה קרובת משפחה.

"הוא היה אדם מקסים, היפראקטיבי, שידע לשמוח וליהנות מהחיים", סיפר דיו, חברו של ערן.

"יום לפני הפיגוע חזרנו מבילוי בפאב באשקלון. היינו שתויים ובמצב רוח טוב. בדרך ראינו תאונה וליד האוטובוס השרוף היה אדם גוסס. ערן אמר לי: 'כואב לי לראות אדם במצב כזה'. הוא גם נזכר שאביו, שהיה מציל, לא הצליח פעם להציל אדם ופרץ בבכי כמו ילד", סיפר החבר.

בתחילת שירותו הצבאי שירת ערן בחטיבת הצנחנים, בבסיס הטירונים סנור. אולם בשל בעיות רפואיות סופח לחיל התחזוקה. על מועד לוויתו תפורסם הודעה.

אלי בוהדנה

רפי מזרחי, בן 19

"הפרח במשפחה, בן אחרי 3 בנות"

בסוף החודש שעבר מלאו לסמל רפי מזרחי 19 שנה. אתמול, בנסיון לעזור לחבריו, הוא נהרג בפיגוע בצומת בית ליד.

גילה בנטון, בת־דודתו של רפי, סיפרה אתמול: "ביום ששי ראיתי אותו בחצר. הוא קנה מתנה לחברה שלו. וזאת המתנה שהוא נתן לה – את חייו.

"אחרי הפיצוץ הראשון הוא רץ לעזור לחברים שלו שנפצעו. זה היה האופי שלו, לעזור לכולם. בפיצוץ השני הוא נהרג".

רפי מזרחי גדל ברמת־גן ולמד בתיכון תל"ם בגבעתיים. "הוא היה בן הזקונים אחרי שלוש בנות", מספרת גילה. "כל המשפחה חיכתה לו.

"איך כולם רצו שכבר ייצא בן. הפרח של המשפחה, הוא גדל כמו נסיך בין שלוש בנות, חתיך וחייכן, תמיד עם חוש הומור.

"הוא עשה הכל בשביל אחרים ובסופו של דבר בכה הוא גם נהרג – כשרץ לעזור לפצועים האחרים".

אתמול, בשעת לילה מאוחרת, התקבצו עשרות חברים וקרובי משפחה בבית הוריו.

רפי מזרחי השאיר אחריו הורים ושלוש אחיות. על מועד הלווייתו תפורסם הודעה.

שירה אימרגליק

אבי סלטו. סירב לשרת קרוב לבית

אבי סלטו, בן 19

הטלפון לחברה לא הגיע

רב"ט אבי סלטו, בן 19 במותו, סיים אתמול שבוע חופשה רגילה ויצא לבסיסו. ב־12 בצהרים חיכתה חברתו של אבי, ענת, לטלפון ממנו. אבל שלוש שעות קודם־לכן אירע הפיצוץ. חברו נפצע ואף סיפר ברדיו על הפיגוע. הוריו של אבי שמעו את קול החבר ונתמלאו חרדה. לבקשתם, יצא חבר נוסף לבית החולים הלל יפה. החבר המצוע לא ידע לענות על השאלה הקשה מכל "איפה אבי?" אחה"צ התקבלה התשובה המחרידה.

אבי סלטו נולד בראשון־לציון. למד בבית־ספר קדם־צבאי חשמלאות רכב. לפני כשנה התגייס לצה"ל ושירת במקצוע שלמד בבסיס סנור.

"הוא היה ילד נשמה", אומר עליו אחיו, שמוליק, שהיה קשור אליו מאוד. "אהב הרפתקאות, תיכנן לצנוח בקרוב. בחור חכם, שקט, תמיד עם חיוך על הפנים. ניסינו לשכנע אותו שיעבור לשרת קרוב לבית, אבל הוא התגאה לשרת בכבוד את העם שלו".

אבי השאיר זוג הורים, ציונה וניסים, שני אחים, שמוליק ואייל, ואחות, אתי. על מועד הלווייתו תבוא הודעה.

איציק סבן

יחיאל שרביט, בן 21

נהרג בדרך לכנס משתחררים

סמ"ר יחיאל (חיליק) שרביט, בן 21 מחיפה, עמד לסיים בשבוע הבא את שרותו הצבאי כנח"ל. אתמול נסע יחד עם שניים מחבריו ליחידתם, לכנס משתחררים.

כשהגיע הטרנזיט בו נסעו לצומת בית ליד אירע הפיצוץ. יחיאל, חובש קרבי מיהר ורץ לטפל בנפגעים.

■ ■ ■

"כל־כך מתאים לו היה לרוץ ולטפל בפצועים. חבר שלו סיפר כי חיליק טיפל בפצועים ואז נשמע הפיצוץ שני וחיליק נהרג", סיפר אתמול אחיו, יוסי שרביט, שוטר ממשטרת חיפה.

אבי המשפחה איבד לפני עשר שנים את אחיו בתאונת אימונים בצבא. אתמול איבד את בנו.

לבית משפחת שרביט, בשכונת קרית אליעזר שבחיפה, הגיעו אתמול עשרות מחבריו.

החברים סיפרו: "חיליק היה בחור מקסים. הוא היה חברה'מן אמיתי, והיו בו את כל המעלות. הוא אהב לחייך ואהב את החיים".

חבריו ספרו כי חיליק אהב את הצבא ולאחר שחרורו תכנן לעבור עם חבריו מהגדוד.

אבי אשכנזי

גלעד גלאון, בן 18

"כל כך יפה, למה זה קרה לו?"

"בבוקר הסעתי את גלעד מהבית לצומת כפר־סבא. כל הדרך משהו בתוכי אמר לי שמשהו לא טוב עומד לקרות. נפרדנו בצורה חמה והוא חייך את החיוך המקסים שלו. לקראת הצהריים התקשרתי לאשתי והיא סיפרה לי על הפיגוע. ידעתי שגלעד בין הנפגעים", סיפר אתמול מרדכי גלאון, שבנו, גלעד, בן 18, נהרג בפיגוע בצומת בית ליד.

בני המשפחה יצאו מייד לבית החולים מאיר בכפר־סבא, כדי לנסות למצוא את גלעד.

כשהתברר להם שהוא אינו בין הפצועים נסעו למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

■ ■ ■

כשחזרו הביתה, בערב, המתינו להם אנשי קצין העיר.

נציגי הצבא ביקשו מבני המשפחה להימנע מזיהוי הגופה. "הבן שלי כנראה מרוסק לגמרי. הוא היה גבוה ויפה, למה זה קרה לו?", מלמל האב בכאב.

גלעד גלאון התגייס לצה"ל לפני כחודש והחל את הטירונות במסגרת חטיבת גבעתי.

אתמול היה בדרכו לבסיס הטירונים. הוא למד בבית הספר התיכון אורט בהרצליה ואהב לשוט ולצלול בים.

הותיר הורים, מרדכי ולאה ואחות, תמי, בת 24.

לווייתו תיערך היום ב־13.30 בחלקה הצבאית בבית העלמין בהרצליה.

אורי ארזי

סולי מזרחי, בן 18

ירון בלום, בן 20

שקט – ועוזר תמיד לחברים

סמ"ר ירון בלום, בן 20 מירושלים שנהרג בפיגוע אתמול בבית ליד, היה בדרך לבסיס הצנחנים בו שירת. הוא התגורר בשכונת רמת שרת בירושלים.

■ ■ ■

ירון סיים את לימודיו בגימנסיה בירושלים לפני כשנתיים. בספר המחזור כתבו עליו חבריו: "ירון אומנם שקט אבל עוזר תמיד. אי אפשר שלא לציין את מי שעוזר תמיד בבישול ארוחות בטיולים ויושב לנגן בגיטרה בשעות הערב".

ירון היה מוכר בשל כשרונו המיוחד לצייר רמויות קומיקס והיה ידוע באהבתו המיוחדת למחשבים. מכרים ושכנים סיפרו אתמול בפתח ביתו, כי היה "ילד של המשפחה".

המשפחה ביקשה לא לסקר את הלויה.

■ ■ ■

הוא שרת בצנחנים כלוחם אך בתקופה האחרונה עבר מתפקיד לוחם לעבוד באפסנאות, והביע את התמרמרותו על כך.

השאיר אחריו הורים, אח בן שמונה ואחות בשם אפרת העומדת לפני גיוס. על מועד הלוויה תפורסם הודעה.

שלמה צזנה

איתן פרץ, בן 18

חלם על כומתת צנחנים

ביום חמישי הבא אמור היה רב"ט איתן פרץ, בן 18 מנהריה, להשתתף בטקס השבעת הצנחנים בכותל המערבי בירושלים. ככך היה מתגשם עבורו חלומו הגדול - כומתת צנחנים אדומה. אתמול התברר לבני המשפחה כי הטקס המרגש, אליו התכוננו כל כך, לא ייצא אל הפועל. איתן נהרג בפיגוע.

אתמול בשש וחצי בבוקר, כשיצא איתן מביתו, הספיק גיסו, ז'קי, לפגוש אותו. כהרגלו, חייך. "הוא היה תמיד מתוק כזה", מספר הגיס. "השאיפה שלו היתה להיות בצנחנים ואבא שלו עודד אותו בכיוון".

איתן, יליד נהריה, התגייס לצה"ל לפני שלושה חודשים. היה ספורטאי מצטיין ושוער בקבוצת הנוער של בית"ר נהריה.

תושבי שכונת ספרינצק בעיר, שהתגודדו בכניסה לבית המשפחה, אמרו: "הוא היה מלך השכונה, היו לו המון חברים".

עופר, האח הבכור, שמע על הפיגוע בבסיס בו הוא משרת. "אחר הצהריים התקשרתי הביתה", הוא משחזר. "אמא הרימה את הטלפון. ניסיתי לשוחח איתה, היא לא ענתה. העבירו את הטלפון לאחותי ואז שמעתי צרחות. מייד הבנתי. מה אעשה עכשיו בלעדיו?"

אמש התקבצו בביתו של איתן בני משפחתו וחברתו זה חמש שנים, אילנה. השאיר אחריו זוג הורים ושלושה אחים. על מועד הלווייתו תבוא הודעה.

אמיר גילת
ויעל ברמי־דניאלי

המחבל רץ לעבר הפצועים והמחלצים ופוצץ את עצמו

תוך 3 דקות החרידו שני פיצוצים את צומת בית ליד אתמול בבוקר ■ אחר כך נשארו כאב הפצועים, הלם המחלצים וריח המוות ■ הזוועה

מאת אורי ארזי ■ המשך בעמוד 11 ◄

שורות של גופות. "בפיגוע בדיזנגוף לא היה נורא כמו פה", אמרו אנשי הרבנות הצבאית

צילום: מאיר רג'ואן

הצומת שלנו אדום וכועס

מאת יהונתן גפן

הצומת הזה, הורוע גוויות, דם ופיח, אחרי עוד פיגוע זוועתי־דרתי, היה צומת מרכזי בחיי. צומת מרכזי הוא צומת שממנו אתה בוחר כיוון, וממשיך ללכת.

בית ליד היה בסיס הטירונות ובסיס קורס המ"כים. גרנו באוהלים הדים, בין אקליפטוסים מסוידי גזעים, לפעמים התבקשנו להעביר את האוהלים לגבעת אולגה, או לחפור בורות עמוקים כדי לקבור סיגריה אסורה. הדברים, שהיינו עושים בשביל הכובע האדום והכנפיים האלה, שכל אחד יכול לקנות בשקם.

היינו מוקפצים בלילה בעזרת חזיזים של ממ־כפים, מתייצבים בככר השמוק, שהיתה גם הככר של הדגל. ברחבת המסדרים היו שני שלטים: "קשה באימונים קל בקרב", ו"אם לא תהיו תלויים אחד בשני תהיו תלויים אחד על יד השני". הומור כזה. וכל בוקר המסיכף האכזרי, חיים גלס, היה אומר: "בוקר טוב פלוגה ד'ל'ת, גפן ומלניק תתחילו לרוץ סביב המחלקה".

צומת בית ליד היה הצומת הצבאי הראשון של רבים מאיתנו. זה היה לפני הרבה מלחמה ומעט שלום. פה ושם מישהו מת בתאונות אימונים, אבל איש לא ניסה להתאבד עלינו. ביציאות הגדירות היינו עומדים בצומת בית־ליד, שהיה בשבילנו כמו ניו־יורק. שני הקיוסקים העלובים היו מסעדות הפאר שלנו. היינו צעירים וכבר כל כך עייפים, ובושם הפרדסים ליווה אותנו במסעות האלונקה וביציאות הביתה.

אמרו לנו שאסור לנסוע בטרמפים כי זה מסוכן, אבל לא ויתרנו על הפוזה של "הצנחן על אם הדרך". נהגים היו רבים ביניהם מי יקח אותנו. אף אחד שלקח אותנו לא ניסה להרוג אותנו. ההיפך.

אחר כך המשכנו הלאה, מהצומת ההוא. היה לנו קשה באימונים וקשה בקרב, וכמה שלא התגברנו והזדקנו מאז, בכל פעם כשעברנו בצומת הזה, הסתכלנו על השערים הצבאיים, נשמנו את הפרדסים של הטירונות, ושוב הרגשנו לרגע ילדים קטנים שיעשו הכל בשביל כיפה ארומה.

ועכשיו גם הצומת שלנו אדום. אדום וכועס.

"זה היה טבח נורא"

המשך מעמוד 9

יום ראשון, 22 בינואר, תשע ורבע בבוקר. כמו בכל יום ראשון, התקבצו, צפופים, מאות אנשים באיזור צומת בית ליד. הרבה חיילים קרביים, בדרך חזרה מחופשת שבת, המתינו לאוטובוסים שיובילו אותם, שוב, לשיגרה הצבאית. מחלקה של חיילי צנחנים הוצבה במקום, כדי לאבטח את הבריות שעמדו ליד המזנון ותחנות האיסוף.

שיגרת בוקר של תחילת שבוע, חיילים בין הבית לבסיס. אחרים החליפו חוויות מהחופש, אחרים חטפו סנדביצ'ים שנבלעו בנגיסות רעבתניות, לגמו קפה מהיר, כדי להתעורר ולהתחמם. והיו גם כאלה שנימנמו, גונבים עוד כמה דקות של שינה לקראת פעילות מבצעית קשה.

מעבר לכביש הסתיימה ספירת אסירי כלא אשמורת. ביניהם נספר גם האסיר השייח' אחמד יאסין, מנהיג החמאס, שמחכה לשחרור, בבסיס צבאי סמוך בדק הרס"ר את הופעת החיילים החוזרים.

ואז נשמע פיצוץ.

בשבריר שניה פילחה הזוועה את קור הבוקר. מהחרך, עפו חיילים באוויר, פצועים הוטלו מסביב. חיילי יחידת האבטחה וחיילים אחרים רצו מיד לטפל בפצועים. קצין מגולני שנקלע למקום, הצטרף למטיילים. "המראה היה קשה", סיפר. "אבל בליבי אמרתי 'מזל שלא נפגעו חיילים רבים כל כך'. חיילת שנלוותה אלי לנסיעה לא עמדה במראות הקשים והתמוטטה. לקחתי אותה למכונית שלי. בדרך, נשמע פיצוץ מחריד נוסף".

■ פחדו לגשת לפצועים

הפיצוץ השני אירע שתיים־שלוש דקות אחרי הראשון. מחבל ועליו מטען נפץ במשקל 5 ק"ג רץ הישר למרכז הרחבה בה טיפלו בפצועים ופוצץ את עצמו. "רצתי בחזרה, וראיתי שמרבית המטפלים נפגעו", מספר רב־סרן א', "לנוכח מה שנגלה לעיני, הבנתי שדפקו אותנו כהוגן. זה היה מרחץ דמים נורא. מחזות כאלה לא ראיתי במלחמות בהן השתתפתי. למעשה, מרבית הנפגעים הם אלה שביקשו לסייע לפצועים מהפיצוץ הראשון, אני בהלם".

הלם המראות. אחרי שהנפגעים פונו, היו חובשים שהתמוטטו צילום: אודי רבינוביץ'

מזנון "מפגש הצומת" נהרס כליל. בקרבתו שכבו עשרות פצועים, רובם חיילים. אפילו הנייר לא יוכל לסבול את תיאורי המראות הקשים, של חלקי גופות, שהיו פזורים סביב. הפצועים גנחו מכאבים. עוברי האורח לא מיהרו להתקרב אליהם. "אחרי הפיצוץ השני כולם פחדו להתקרב. זה היה מפחיד חשבנו שיש עוד מטענים. הפצועים זעקו וביקשו עזרה", סיפרה עופרה גולן, עדת ראיה.

■ האמבולנס החזיר גופה

אמבולנסים של מד"א שהגיעו למקום החלו לטפל ביעילות בפצועים. "זה היה טבח נורא", סיפר אבי מלכה, חובש. "דממת מוות היתה במקום. פעלנו במהירות להעניק עזרה לפצועים הקשים ופינינו אותם במהירות לבית החולים וחזרנו למקום. במשך כל שנותי כחובש במד"א לא ראיתי זוועה כזו". הוא חזר מבית החולים לניאדו כשבאמבולנס מוטלת גופת חייל, שנפטר בחדר המיון.

■ הפצועים שכבו ושתקו

אבירם זערור, חייל בטירונות, שהיה אחד מנוסעי האוטובוס בקו 841 שיצא מתל־אביב לכיוון טבריה, סיפר: "האוטובוס עצר בתחנה. שמענו פיצוץ. זמן קצר אחר כך, כשנשמע הפיצוץ השני, הנהג פתח את הדלתות וכולם ירדו למטה. מצאנו חיילים קטועי גפיים ששכבו על הארץ. עשרות פצועים בכו, ואחרים שכבו, דיממו ושתקו. השתמשנו בתחבושות אישיות וניסינו לעזור עד כמה שיכולנו".

שני חיילים פצועים שנפלו לבור ספיגה עמוק שנפער כתוצאה מהפיצוץ, חולצו בעזרת מנוף של מכבי אש. מיד אחרי שחולצו, הועברו באמבולנסים לבית החולים.

המשך בעמוד 12

הבטן הרכה של צה"ל

מאת אלכס פישמן

משך חודשים ארוכים, עד אתמול, סומן צומת בית ליד בהתראות המודיעיניות כאחד היעדים המועדפים לפיגועי טרור. אם טרמפיאדות ותחנות הסעה הן יעד מובהק לפיגוע, הרי שצומת בית ליד הוא הבטן הרכה. ריכוז צפוף של חיילים בתחילת שבוע ובסופו, תחבורה ציבורית שוקקת, אלפי אזרחים החולפים במקום בכל יום, כולל פועלים מהשטחים. כל אלה במרחק שבעה ק"מ בלבד מטול כרם.

הבעיה היא שבטן רכה כמו בית ליד, יש עוד בעשרות מקומות בתחומי הקו הירוק. מריכוז ההסעות לחיילים ביד אליהו, דרך התחנות המרכזיות, עד תחנות הרכבת. הצבא, למשל, ערוך בעשרות תורפה אלה – לפחות בימים הקריטיים של תחילת השבוע. אתמול בבית ליד הוצבו באבטחה 20 חיילים, שהיו אמורים לתת מענה לפיגוע אפשרי. מעין מחלקת התערבות שהיה בכוחה להגיב, אילו היתה חוליית מחבלים מסתערת על הצומת בירי וברימונים.

אבל לחיילים אלה אין סמכות או יכולת לטפל באזרחים המסתובבים בתחנה, שאחד מהם עלול להיות מחבל מתאבד. אם זה המצב גם בנקודות התורפה האחרות, הרי שהמתכננים שבויים בקונספציה מיושנת, הכוללת טכניקות של סגירת שטחים, מאסות של כוחות ותרגולות ישנות. בין אלה לבין סיכול פיגוע התאבדות אין כמעט ולא כלום. מה שווה הקונספציה הזו, כשההתראות מצביעות בעיקר על מתאבדים ומכוניות תופת?

רק אחרי הפיגוע הגה מישהו את הרעיון המופלא שאולי כדאי לצרף לאבטחה הצבאית גם שוטרים המטפלים באזרחים, ואולי גם חבלן משטרתי. הפיגוע באוטובוס בחדרה כבר העלה על הפרק את סכנת המטענים הכפולים, אבל האם מישהו מהמופקדים על האבטחה בבית ליד תורדך, או לקח בחשבון, סכנה כזו נראה שלא.

ההתראות הרבות והקצנת הטרור בתחומי הקו הירוק מחייבים את מחוזות המשטרה ואת פיקוד העורף לחשיבה מתמרת ולשמירת יד על הדופק. בכל מחוז חייבים לפעול צוותי חשיבה קבועים של המשטרה והצבא, שיבדקו את התנאים כל הזמן, שיבצעו תרגילי פתע, שיפיקו לקחים מכל אירוע. כי היום זה צומת בית ליד, ומחר רחבת האיצטדיון ביד אליהו. כדי לאתר מתאבד לפני פיגוע, צריך הרבה מזל. אבל למזל הזה צריך לעזור בחידוד החושים.

כדי לאתר מתאבד לפני פיגוע, צריך הרבה מזל. אבל למזל הזה צריך לעזור גם בחידוד החושים

חרדת ההורים

"כל הדרך חשבתי על הגרוע מכל"

מלכה, אימו של אחד החיילים שנפצע באורח קל בפיגוע

"איפה הבן שלי? תנו לי לראות אותו", אמרה האם בבכי כשהגיעה אל בית החולים "לניאדו" בנתניה, מלווה בחברה. כשגילתה האם כי בנה פצוע קל אמרה "תודה לאל, צריך ללכת לברך 'הגומל'. שמעתי מה קרה לחיילים אחרים וכל הדרך אפילו שדיברתי איתו בטלפון דימיינתי את הגרוע מכל. כשהוא היה בשטחים לא ישנתי. כל פעם שהוא היה במקום מסוכן, דאגתי והתפללתי שיחזור בשלום. בחיים שלי לא תארתי לעצמי, שהוא ייפצע ככה באמצע המדינה בפיגוע רצחני שכזה".

שירה אימרגליק

"כשהוא יצא מלבנון – נשמתי לרווחה"

גילה בן שלמה, אימו של צפריר שנפצע באורח קשה בפיגוע

"מאז שהבן שלי בחר את מה שהוא בחר שפכתי הרבה דמעות. לצערי הרב אין היום ביטחון. הוא יצא מלבנון וכבר נשמתי לרווחה – זה צריך היה לקרות לנו במרכז הארץ, בבית ליד", אמרה אתמול ברעד גילה בן שלמה, אימו של צפריר בן שלמה שנפצע באורח קשה בפיגוע ותושבת בבית ליד.

צפריר נפצע קשה ברגליו ואושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית חולים מאיר בכפר סבא. "במחשבה לאחור אני חושבת שצומת כזאת שמלאה בחיילים בכל יום ראשון, זה דבר שהיה צריך להיות צפוי. אני לא יודעת איזו אבטחה יש שם, אני גם לא יודעת אם ניתן למנוע ממתאבד לעשות פיגוע כזה.

"צה"ל חייב לעשות כל מה שניתן כדי שלבנים שלנו יהיה ביטחון גם בטרמפיאדות. אולי למנוע מאזרחים להיקרב לטרמפיאדה צה"לית".

"הבן שלי ידע מה הוא בחר. הוא כבר שנתיים וחצי בצבא ולא הוציא מילה רעה אחת. את הידיעה על הפיגוע שמעתי ברדיו. ידעתי באופן מוחלט שהוא שם. היו לי תחושות לא טובות. זו הפעם הראשונה שידעתי בביטחון שהבן שלי נמצא במקום של פיגוע. אבא שלו הוריד אותו 10 דקות קודם לכן בטרמפיאדה".

"תחושתי כאמא היום, היא של חוסר ביטחון. זה יכול לצערי הרב לקרות בכל מקום וגם הבן שלי נקלע לזה. אני מאוד רוצה להאמין שהיתה שם אבטחה, אולי לא מספיקה, אבל אני לא יכולה לקבוע אם היתה כאן איזושהי הפקרות".

איציק סבן

אלפי פניות של בני משפחה מבוהלים

מרכזי המידע בבתי החולים

אלפי פניות של בני משפחות מבוהלים הגיעו אתמול למרכזי המידע שנפתחו בשלושת בתי החולים אליהם הגיעו נפגעי הפיגוע: "הלל יפה" בחדרה, "לניאדו" בנתניה ו"מאיר" בכפר סבא. מרכזי המידע אוישו על־ידי עובדים סוציאליים שניסו להרגיע את הפונים ומסרו להם מידע על מצב הפצועים.

"הגיעו אלינו פניות מכל הארץ. כל מי שהיה לו חייל שנסע בדרך הזאת בבוקר התקשר ורצה לדעת אם יודעים עליו משהו. במקרים שהשם לא היה רשום אצלנו הפננו את ההורים לקצין העיר במקום המגורים שלהם. הורים שהבנים שלהם לא הגיעו ברשימת הפצועים נסעו למכון הפתולוגי באבו כביר", סיפרה ד"ר מרגלית ויזנר, מנהלת מרכז המידע בבית החולים הלל יפה.

גם במרכז המידע בבית החולים מאיר בכפר סבא לא חדל הטלפון לצלצל. עובדי המרכז המידע סיפרו על תגובות קשות של הורים.

"הורים שנודע להם שהבנים שלהם פצועים קשה התמוטטו ליד חדר המיון", סיפרה אחת העובדות הסוציאליות שאיישו את המרכז.

"ניסינו לתמוך בהם ולהעביר אותם עד למחלקות שבהם אושפזו הבנים שלהם. זה היה מחזה קשה מאוד", אמרה העובדת הסוציאלית.

עדי בק

מבצע 95'

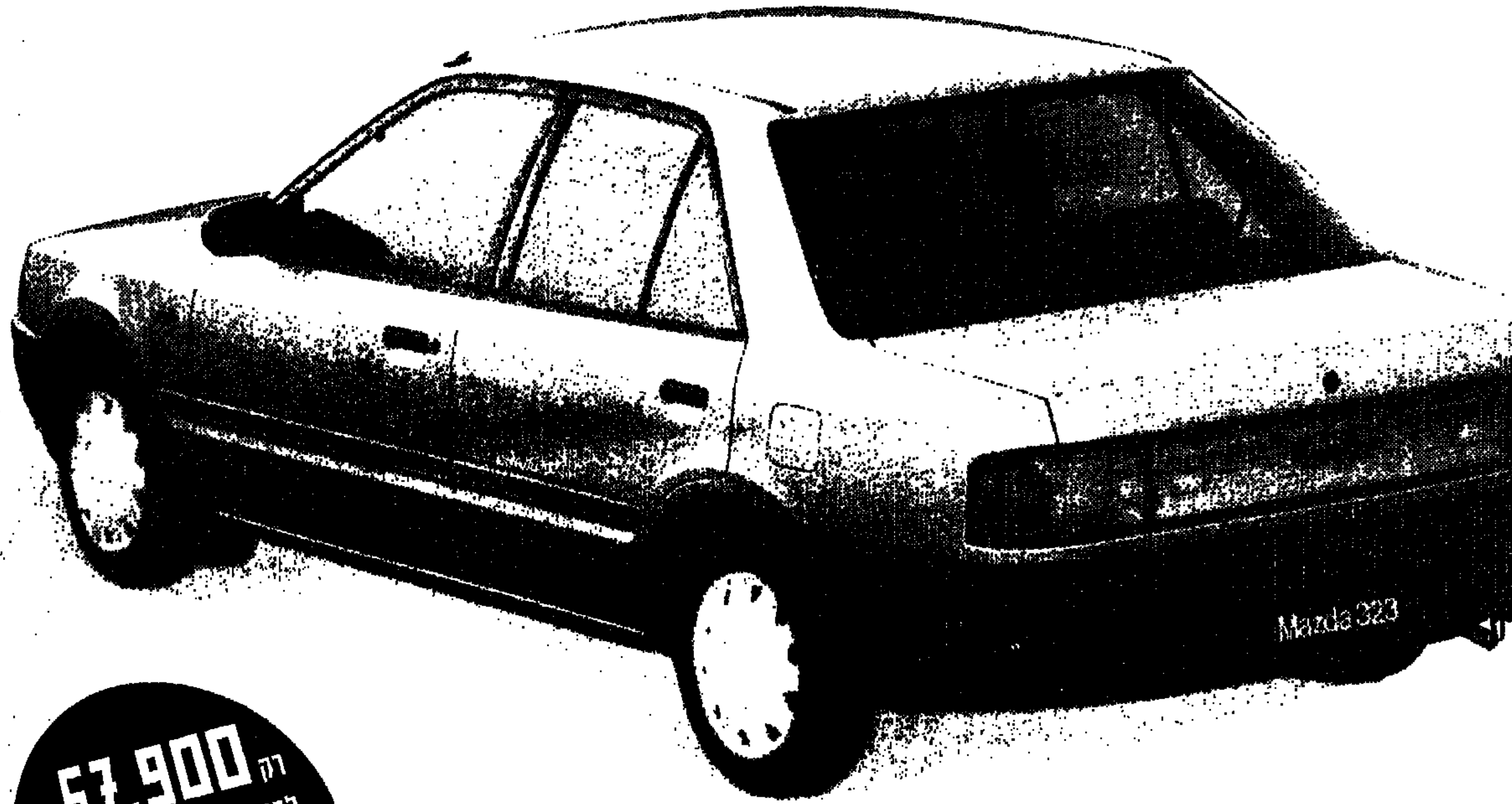

רק 67,900 ש"ח לדגם LX אוטומטי כולל הגה כוח
רק 69,900 ש"ח לדגם GLX אוטומטי

323

במודל 95' אתה כבר לא צריך להתפשר! כשאתה קונה מאזדה 323 SEDAN, אתה קונה מכונית יפנית מאובזרת עד הפרט האחרון, אמינה, עם שם עולמי, ובמחיר ללא תחרות. נצל את המבצע, וב-95'... תנהג אחרת!

ל-323 SEDAN מנוע חדשני (1,600 סמ"ק, 16 שסתומים, הזרקת דלק אלקטרונית ממוחשבת רב נקודתית), עם תיבת הילוכים אוטומטית מתקדמת, בעלת פיקוד אלקטרוני (4 הילוכים וממיר מומנט ניתן לנעילה – HOLD) או ידנית (5 הילוכים), ורמת גימור ואיבזור גבוהה, הכוללת: הגה כח, מזגן אויר מקורי, שילדה אינטגרלית, מוטות פלדה בדלתות, מד סיבובי מנוע, חימום מושבים קדמיים, מושב אחורי מתקפל להגדלת נפח תא המטען ועוד. אתה יכול לקבל אותה גם ברמת גימור GLX, כשהיא כוללת בנוסף: חלונות חשמליים, נעילה מרכזית, מראות צד בצבע הרכב עם כיוונון חשמלי, פגושים בצבע הרכב, 2 רמקולים נוספים ועוד. עשה את החשבון וגם אתה תגיע ליפאנית הכדאית ביותר – מאזדה 323 SEDAN.

תוכניות המימון האטרקטיביות ביותר בענף הרכב לכל דגמי מאזדה, עד 70% מערך המכונית. עם קניית מאזדה מובטחת לך אחריות מקיפה ל-3 שנים, או עד 100,000 ק"מ - לפי הוראות היצרן.

נצל את ההזדמנות ובוא עכשיו לאולמות התצוגה:

תל-אביב: רח' יצחק שדה 40, טל' 03-5375891. חיפה: שדרות ההסתדרות 22, טל' 04-417476. ירושלים: רח' פייר קניג 29, טל' 02-735150.

mazda
החדשנות המובילה בעולם

28 תוארים למכונית אחת

קסנטיה

ובשקסנטיה מנצחת אתה זוכה בחבילה יוקרה הכוללת:
• מכשיר סלולרי נייד - NOKIA כולל
• רדיו דיסק משוכלל - ALPINE
• אזעקה לרכב - נפסקת ע"י הגבר... הבטחון

במשך שנה אחת צברה קסנטיה, מכונית המנהלים הנוחה בעולם, 28 אותות הצטיינות וגרפה תשבחות בכל רחבי אירופה. טכנולוגיה מתקדמת, עיצוב נדיר, סטנדרטים של נוחות שלא נראו עד כה, ורמת בטיחות ואמינות גבוהה ביותר, הם שהעניקו לקסנטיה את 28 התארים המכובדים האלו מסביב לעולם. לבחירתך מגוון דגמי קסנטיה בעלי נפח מנוע של 1800 ו– 2000 סמ"ק, מצויידים בכל תוספות הנוחות והיוקרה הקיימות בשוק. כל דגמי קסנטיה מאובזרים בהגה כח, חלונות חשמל, נעילה מרכזית, כרית אויר ומזגן מקורי מיוחד לארצות חמות.

קסנטיה X גיר ידני 1.8 ל' – 88,900 ש"ח, קסנטיה SX גיר אוטומטי 2.0 כולל ABS ומזגן עם בקרת אקלים – 109,800 ש"ח.

שלוש שנות אחריות • אפשרות לטרייד אין

המחירים לפי מחירון דגמי 95' מס' 7, בתוקף מ– 22.1.95 כוללים מע"מ, אינם כוללים מס בולים, הוצאות רישוי, אביזרי רישוי, ואגרות רישוי שנתיות.

מכונית המנהלים המנצחת ביותר בעולם. Xantia CITROËN

חייג 03-6710562 ונאסוף אותך לנסיעת מבחן מנצחת

דוד לובינסקי בע"מ
יבואן בלעדי למכוניות פיג'ו - סיטרואן בישראל
■ תל אביב, שונצינו 16 טל. 03-5631333
■ בני ברק, כהנמן (השומר) 103 טל. 03-6710555
■ ירושלים, יד חרוצים 9, תלפיות טל. 02-756555
■ באר שבע, א. תעשיה ק' יהודית טל. 07-231154

סוכנים: ■ נהריה, רכב הצפון – לוחמי הגיטאות 53, טל. 04-927360 ■ נצרת, סרוג'י – מרכז תעשיה, טל. 06-571339 ■ אום אל פחם, גביל סעד – צומת אום אל פחם, (תחנת הדלק), טל. 06-311190 ■ חיפה, רכב הצפון – שד' בן גוריון 8, טל. 04-520461-7,9 ; רכב הצפון -- (מסוף) שד' ההסתדרות 50, טל. 04-411550 ; מוסכי הגליל – מפרץ חיפה תאשלג 7, טל. 04-410500 ■ חדרה, סוכנות השלושה – אז"ת, טל. 06-332650 ■ נתניה, לוינקוף הרמן – רח' הרצל 56 (מול הקניון), טל. 09-335081-3 ■ כ"ס, פוסטלר – דרך השרון 5 (בניין גן הלוטוס), טל. 09-427354 ■ הרצליה, דקל – גלגלי הסלדה 14, טל. 09-586104 ■ פ"ת, הצומת – הירקונים 33, טל. 03-9341120 ■ ת"א-יפו, עד-אל – דרך בן-צבי 2, טל. 03-6829922 ■ ראשל"צ, לוי ישראל – אז"ת ישן, כביש בית דגן, טל. 03-9668466 ■ רמלה, שרותי רכב רמלה – הרצל 6, טל. 08-220514 ■ אשדוד, א. עבאדי– העבודה 39 אז"ת קלה, טל' 08-565004 ■ אשקלון, רמ"ר בע"מ – רחוב אורט (מול בית הספר), טל. 07-733339 ■ ב"ש, כרמלי – דרך חברון 3, טל. 07-279934.

19 אלונקות בטור כואב

◀ המשך מעמוד 11

המראות הנוראים השפיעו קשה על חלק מהמחלצים, וגם על מי שניצלו, ויצאו מהזוועה, בלי שנפגעו פיזית. חובשת צבאית שהגיעה עם כוחות החילוץ הראשונים, התמוטטה לאחר פינוי כל הפצועים: "די, אני לא יכולה יותר. תנו לי מים", מילמלה, ונפלה כזרועות חברתה. החברה ניסתה להרגיע את החובשת הבוכה: "אל תיכנסי להלם. צאי מזה, כולנו ראינו את אותם המראות", אמרה ופרצה בעצמה בבכי קורע לב.

איש משטרה צבאית נתקף בהלם. כך גם חיילים שראו חברים נהרגים מול עיניהם. רות מזור, קצינת משטרה ותיקה מתחנת נתניה נשברה גם היא מול מראות האימה. חוקרי משטרה ושב"כ שהחלו לאסוף עדויות ראשוניות בשטח, התקשו גם הם לעמוד במראות הקשים. חיילים ואזרחים עמדו זה לצד זה, מביטים בשרידי התופת, לא מאמינים למראה עיניהם, לא מאמינים שניצלו בלא פגע.

עם היוודע דבר הפיגוע, החלו להגיע למקום עשרות הורים מודאגים. אם לשני בנים המשרתים בצנחנים הגיעה למקום, אחוזת היסטריה. ברגעים האלה, איש אינו כועס עליה, הכל מבינים את המצוקה האיומה. "תנו לי לראות את הגופות, אולי הם שם, האפרוחים שלי", ועקה. אחת הקצינות ניגשה אליה, מרגיעה, מסייעת, מנחמת. מאוחר יותר התברר לה לשמחתה שבניה הגיעו בשלום לבסיסם.

מלאכת קודש. אנשי הרבנות הצבאית מפנים את אחת הגופות

צילום: משה שי

אורח שהסיע חייל טרמפיסט, ונקלע למקום בפיצוץ הראשון, לא הצליח לאתר את הטרמפיסט, שחפציו נשארו ברכב. "הוא בוודאי נפגע מהפיצוץ השני, כשרץ לסייע לפצועים. אני מקווה שהוא חי", אמר.

אנשי הרבנות הצבאית הסתייעו בעבודתם בחרדים מקרית צאנז שבנתניה הסמוכה. בידיהם נותרה, כתמיד, המלאכה הנוראית של זיהוי ההרוגים. מאמצים רבים הושקעו על מנת שהזיהוי יהיה מהיר ככל האפשר. מרבית החללים, כך התברר, היו חיילים מהיחידה המאבטחת. הדיסקיות על צוואריהם ובנעליהם הקלו את המלאכה הנוראה. על חלק מגופות החיילים נותר האפוד ונשקם האישי. "בפיגוע בדיזנגוף לא היה נורא כמו פה", אמרו אנשי הרבנות הצבאית.

בזו אחר זו פונו גופות החללים, והונחו על אלונקות, אחת ליד השניה. נעליים צבאיות ביצבצו מתחת ליריעות הכיסוי. 18 אלונקות הוצבו שם, בטור כואב, מבהיל באורכו. איש לא התבייש לחויל דמעות.

■ מקללים את רבין

אל הכוחות בשטח הצטרף הרמטכ"ל, אמנון שחק־ליפקין. אחריו הגיעו שר המשטרה משה שחל, מפכ"ל המשטרה אסף חפץ, חברי כנסת מהימין ומהשמאל. בשעה 12:00 הגיע ראש הממשלה, יצחק רבין. בבסיס הסמוך כינס את קציני הצבא והמשטרה הבכירים לעידכון קצר. בתום הישיבה, יצא רבין לעיתונאים, למסור הודעה, ולענות על שאלות ספורות. משם יצא לשטח הפיגוע. באחת וחצי בצהריים, בדרכו למסוק, נתקל בחבורת מפגינים זועמת. הרבה מילים קשות וניבולי פה הטיחו המפגינים בראש הממשלה ובמדיניותו. עשרות שוטרים גוננו על מכוניתו של רבין, וליוו אותו אל המסוק שלקח אותו בחזרה לחדרי הישיבות, לקבלת החלטות.

יום ראשון, 22 בינואר, 13:55 אחר הצהריים. 19 גופות מועמסות על משאית צבאית, ומפונות לאבו כביר. בשיקמית מוכרים שוב בורקסים ושתיה. הקליינטים עכשיו הם רק אנשי כוחות הביטחון וצבא התקשורת.

■ ריח מוות באוויר

הכל נגמר – ולא נגמר. ריח המוות נשאר תלוי באוויר, יחד עם העננים השחורים. מסביב, נשארו פזורים ממתקים, תגי יחידה, כומתות ארומות. חלקי נשק, חלקי מדים. גרביים, נעליים, טלית ותפילין, אוכל של אמא ארוז בקופסאות פלסטיק. חלקי משקפיים, אריזות של תחבושות אישיות, כפפות גומי.

אנשי הרבנות התפנו לקראת השעה ארבע אחר הצהריים לתפילת מנחה. אחר כך חזרו לעבודת האימים שלהם, לאיסוף פיסות של מוות בשקיות פלסטיק. חבלני המשטרה המשיכו לברוק ולחקור מסביב, בנסיון להבין כיצד בדיוק התבצע הפיגוע. אלה לצד אלה, חבלנים ואנשי רבנות, הסתובבו שם שעות, משחזרים את נתיב המוות בכל סנטימטר של חול, שברי אבן וברזל.

בערב, הודלקו שם עשרות נרות נשמה, אש של כאב, שלידה הבהבו לפידי זעם, לפידים שנשאו מאות מפגיני ימין שבאו למקום וקיימו עצרת. הם קראו קריאות נגד מדיניות הממשלה וקראו לפתור את בעיית הביטחון המתדרדר. "מטומטמים, נמאסתם", נכתב בשלטים. הכאב העמוק נמהל בזעם צורב.

אורי אורי

מתנדבי החברה קדישא חזרו למראות הקשים של דיזנגוף

גם במכון הפתולוגי שוב נראו משפחות מודאגות, מחפשות מידע

דקות ספורות אחרי הפיגוע הרצחני בצומת בית ליד כבר היו עשרה מתנדבי חברה־קדישא מאגודת "עזר מציון" בבני־ברק בדרכם למקום.

"המחזה היה מחריד", סיפר הרב יהודה סילבר. "חלקי הגופות התפזרו ברדיוס רחב והתחלנו ליישם את המלאכה הקשה כמו שלמדנו, לצערנו, אחרי הפיגוע בדיזנגוף".

תוך זמן קצר נוספו למתנדבים הראשונים עוד כמה עשרות מכל רחבי גוש דן, בני־ברק, נתניה וחדרה שהוזעקו למקום. הגיעו גם חניכי קורס זיהוי חללים של הרבנות הצבאית.

העוסקים במלאכת הקודש הקשה חולקו לשתי קבוצות – קבוצה אחת טיפלה בזיהוי ראשוני בשטח, קבוצה שניה אספה את חלקי הגופות והפריטים שמסביבן. הכל נאסף לתוך שקיות מיוחדות, ממוספרות, והועבר למכון המשפטי באבו־כביר.

ושוב חזרו לשערי המכון המשפטי המראות הקשים שאחרי הפיגוע בקו 5 – אם כי במימדים קטנים יותר. צוות של פסיכולוגים ועובדים סוציאליים הוזעק לטפל בכמה משפחות.

אב מודאג המתין שעה ארוכה ליד שער המכון: "בתשע בבוקר לקחתי את הבן שלי לנקודת ההסעה, שממנה היה אמור לחזור לבסיס שלו", סיפר. "כששמעתי ברדיו על הפיגוע, התקשרתי לבסיס שלו ואמרו לי שהוא לא הגיע. בדקתי ברשימות הפצועים בבית החולים, הוא לא נמצא שם עד עכשיו. אני לא יכול לשבת בבית אז באתי הנה".

ד"ר יהודה היס, מנהל המכון באבו־כביר, אמר כי "בגלל אופי הפיגוע נגרם נזק רב לגופות ולכן מלאכת הזיהוי קשה. כשמדובר בחיילים הזיהוי קל, בגלל הדיסקיות". היס העריך כי זיהוי הגופות יסתיים הבוקר.

קובי בליך, אבי אשכנזי וגלית חנוך

חייבים להגיע לשלום ולהפרדה בין העמים

ס. יזהר

האירוע נורא ואיום, אבל צריך לזכור שכל אירוע טרור שכזה הוא בלתי נסבל וקשה. תהליך לידתה של אומה הוא קשה. ניסינו כבר מאה שנים את הכיוון ההפוך, של המלחמה, ולכן אין לנו ברירה אלא להמשיך בתהליך השלום. זה תהליך קשה, אך יש לזכור שאומה נולדת בצרות.

המראות שראיתי, בטלוויזיה, היו קשים מאוד עבורי. אלה מראות זוועה, מראות שקשה ונורא לראות אותם. זה מחזק אצלי את ההרגשה שצריך לעשות הכל כדי שזה לא יקרה שנית.

צריך למצוא, עכשיו ומייד, את הדרך כיצד למנוע אירועים כאלה, כיצד למנוע את הישנותם, ובמקביל להמשיך ולקדם את תהליך השלום. עלינו לתור ללא לאות לכיוון השלום, למצוא את הדרך, כל דרך, כדי להגיע אליו.

אנחנו חייבים להגיע לשלום, וחייבים הפרדה מוחלטת בין שני העמים. ובסופו של דבר, לא תהיה ברירה ומדינה פלשתינית תקום לצידה של מדינת ישראל. רק כך נוכל להשיג בסופו של דבר שלום.

"אם יש גיהנום - כך הוא נראה"

המציל נפש אחת. פצועה בבית החולים הלל יפה צילום: רוני שיצר

הם היו שם בבוקר הנורא. חיילים שחזרו לבסיס, דוד צ... שהסיע את אשתו, אברהם צוריאל שהסיע את ילדיו: "המראה היה נורא, אחרי הפיצוץ השתרר שקט נצ..."

בתחנה שליד המזנון נשמעו קריאות, "האוטובוס יוצא". עשרות חיילים וחיילות המתינו להסעות. האוטובוס הפרטי היה עמוס ביותר מ־40 חיילים. הנהג התניע, הכניס להילוך והתכונן לצאת.

ליד הקיוסק נותרו עשרות חיילים - בין 80 ל־100. אחד מהם, סמל־ראשון לירון, בן 22, חובש קרבי מהוד השרון, נזכר: "הגעתי עם חבר. אמרתי לו, 'בוא נלך לשבת אצל השק"מיסט שליד הקיוסק'. הוא אמר לי, 'בוא נשב בקיוסק'. ישבנו ליד הרכב של בעל הקיוסק, על הרמפה".

אוטובוס אגד 841 התקרב לצומת כשהוא מלא עד אפס מקום. רוב הנוסעים היו חיילים, חלקם ישנו בשלווה, השעה היתה 9:12. נותרו עוד 100 מטרים כדי להגיע לצומת. חייל מהצנחנים לחץ על הפעמון. יש שם תחנת עצירה קטנה. הנהג עצר, פתח את הדלתות והחייל ירד. האוטובוס החל לנסוע באיטיות כדי להיכנס לתחנה שבצומת. מטר אחד, שני מטרים.

ואז ארע הפיצוץ. מוקד האימה היה מול הנהג. גם לירון, החובש הקרבי, שמע את הפיצוץ. "זה היה במרחק 5 מטרים ממני". נהג האוטובוס הכיט קדימה. נהג האוטובוס הראשון, הפרטי, הביט אחורה. ושניהם ידעו שאם יש גיהנום - כך הוא נראה.

■ ■ ■

"הסתכלתי לעבר התחנה וראיתי אנשים רצים ממנה בבהלה", סיפר אחד החיילים שהיו באוטובוס השני, "האנשים קפאו. קפצתי החוצה. מולי ראיתי אדם רץ כשום ניגר מזרועו. הוצאתי תחבושת אישית וחבשתי. חזרתי לאוטובוס וביקשתי מהחיילים את התחבושות האישיות. רצתי לתחנה. גופות מרוטשות וחלקי אדם היו מפוזרים בכל השטח. תוך דקות היו שם כוחות הצלה רבים, מישהו לקח ממני את התחבושות. ראיתי שהפצועים מקבלים עזרה והצטרפתי לחיילים שסרקו את השטח. פתאום ראיתי מישהו מחזיק סלאפון. פניתי אליו כדי לצלצל להורים. 'לא קרה לי כלום, אני בסדר', אמרתי, וחזרתי לעזור".

גם הרב אברהם צוריאל משבי־שומרון, היה שם. "ירדתי מהיישוב לכיוון נתניה. בערך ב־9:20 עצרתי בצומת. המתנתי ברמזור. לפתע ארע פיצוץ אדיר. ענן עשן עלה מהכיוון של השק"ם. הילדים שלי היו ברכב. הם החלו לבכות. שלחתי את הילדים ברכב אחר לנתניה והתחלתי לעזור. המראה היה נורא. אי אפשר היה לדעת מי פצוע ומי הרוג. התמונות של דיזנגוף החלו לחזור. חלקי גופות ברדיוס גדול, דם, פיח, צעקות. חטפתי רעד בכל הגוף. התחלתי לעזור עד כמה שיכולתי. אחרי הפיצוץ היה מין שקט נצחי ונורא".

לירון, החובש הקרבי: "הסתובבתי לאחור באופן אינסטינקטיבי. ראיתי הבזק ונשכבתי על הרצפה. גם החבר שלי נשכב. כעבור כמה שניות התרוממתי. לא שמעתי כלום, היה לי כאב ראש וכאב באוזן...

...ניים, הסתכלתי על החבר שלי, והתחלתי ...רו, 'גולן, גולן'. כעבור דקה הוא ענה לי... שישאר לשכב. ראיתי שהוא בסדר ואז התחלתי... המקום היה מפוזר בגופות. שמעתי צעקות... הלכתי לכיוון של הצעקות, לקחתי ... מכל מי שראיתי והתחלתי לשים לפצועים...

"שמתי את חוסם העורקים השני. פתאום היה עוד פיצוץ אדיר...

"עברו כמה שניות. חזרתי אל הפצועים ... היה מזוויע. אברים כרותים. רצתי על כל ... המון דם. התחלתי לטפל באנשים. ... ני, מאחור לשני, מקרעים בכטן לקטיעות ... טיפלנו בהם ע"י חוסמי עורקים.

"לאחר הפיצוץ השני כל האנשים ... חשש שיש עוד מטענים. כעבור שתי דקות ... בולנס. פירקנו ערכות של ניתוחים מכל ... חלנו לטפל בפצועים.

"אחרי שראיתי שכל הפצועים פונו ... גוויות הצטרפתי לאמבולנס־נט"ן. כאב ... וגבר. לא יכולתי להמשיך לטפל. ... מאיר בכפר־סבא. כאן גילו שאני פצוע קל ..."

המראה הזכיר שדה קרב. ליד המזנון ... צוותים של היחידה לזיהוי חללים, יחידת ... לילי וחבלני המטה הארצי באיתור גופות וחלקי ... פות. אנשי הרבנות הצבאית, מתוגברים ... חרדים עסקו במשך שעות באיסוף חלקי ... שריד נאסף בזהירות, והאזור נסרק מילימטר ... לימטר. היחידות נעזרו במנוף של מכבי האש ... באיתור חלקי גופות שהועפו לגגות ולצמרות ... הם עברו יתר, חיילים ותלמידי ישיבות, ... רונים, מבוגרים וצעירים. המחיצות נפלו.

■ ■ ■

בית החולים לניארו, נתניה. דוד צחור, ... רת: "הייתי ברכב ליד המיכנה בו ארע הפיצוץ ... מרים היתה בתוך המיכנה. פתאום היה פיצוץ ...

הקלה וכאב. מימין: לירון, החובש, בבית החולים. משמאל, צחור... שניצלו בצומת בית ליד צילומים: משה שי ו...

מעגלים נסגרים

3 פעמים ניצל ממוות — ואתמול הוציא בידיו את הרסיס מבטנו

"שלוש פעמים כמעט השיג אותי המוות: במלחמת לבנון ב־82' נשרפתי בפעם הראשונה, 8 שנים אחר כך נפצעתי קשה בתאונת דרכים ובקושי יצאתי חי. היום, 6 שנים אחרי התאונה, אלוהים עזר לי פעם נוספת", אמר אתמול משה ניקול, איש שירות בתי הסוהר, בן 33, ממיטתו בבי"ח הלל יפה.

ב־82', כאשר שירת כחייל בתובלה, נשרף במוצב מבנזין שנדלק. הצלקות עדיין ניכרות היטב על פניו וצווארו. "אני זוכר את הפציעה שעברתי כשהתהפכתי עם רכבי ובו כל משפחתי. היינו ברכב אני, אשתי, ועוד שלושה ילדים. חילצתי אותם ואת עצמי. נפגעתי קשה והייתי מאושפז תקופה ארוכה".

מהפיצוץ של אתמול הוא זוכר כל שניה. "הגעתי לצומת עם משאית של השירות. ישבנו בתוכה 10 דקות ופתאום שמענו את הפיצוץ. כתוצאה מההדף עפתי מהמשאית החוצה. סביבי ראיתי הרוגים. בכיתי כמו ילד קטן. התחלתי לחלץ פצועים. צעקתי שיזמינו אמבולנסים וצרחתי לכל כיוון: יש עוד מטענים, יש עוד מטענים. פתאום היה הבום השני".

הנסיון עושה את שלו: משה החל לטפל בעצמו בעצמו בשטח, וחילץ בידיו את הרסיס שחטף מבטנו. "אחרי הפיצוץ השני החלה המהומה. ראיתי חיילים סביבי והתמונה של הגופה שהתעופפה באוויר התרוצצה לי מול העיניים.

יונתן הללי ויעל כרמי־דניאלי

הסבא נרצח, הנכד נפצע

"הקיר הציל אותי. עמדתי מאחוריו. מה שקרה לפני הקיר היה אסון גדול. כולם שם נפגעו והיו הרבה הרוגים", סיפר אתמול ברמיעות אוהד סהר, בן 19 מכרמי יוסף, חייל בצנחנים.

אוהד מאושפז במחלקה הכירורגית וסובל מרסיסים בגופו. מצבו מוגדר בינוני.

את נפתלי, סבו של אוהד, לא הציל אף אחד. הוא נרצח לפני שנה ע"י מחבל שעבר אצלו בפרדס, ליד קיבוץ נען. אתמול היכה הטרור במשפחת סהר בפעם השניה. כשהוא שוכב במיטתו בבית החולים הלל יפה בחדרה סיפר אוהד בקול שבור שכמעט ואינו נשמע: "סבא הלך להביא אוכל לפועל שלו, אחרי שנתן לו לאכול - התנפל עליו הפועל והרג אותו בגרזן... זה נורא הפיגועים האלה". יונתן הללי ויעל כרמי־דניאלי

ניצל במחולה, נפצע בבית ליד

יוסי זיני, בן 20 מרחובות, ניצל לפני יותר משנה בנס מפיגוע מכונית התופת במחולה. אתמול נפצע באורח בינוני.

"אלוהים אוהב אותו, אלוהים שמר לי עליו", אמרה אמו אסתר זיני אתמול ליד מיטת בנה בבית החולים הלל יפה בחדרה. יוסי זיני נפצע אתמול בפיצוץ הראשון. הוא חטף רסיס ברגל ובירך. אחותו ליאת מספרת: "מישהו פינה אותו, לא יודעים מי, אבל הוא כאן אחרי הפיצוץ, ותודה לאל הוא חי".

אחותו רוריתי: "במחולה הוא היה עם קבוצת חיילים והיה לו שם מזל גדול. הוא עמד ליד הקיוסק ולקח מעובר המטערה את הפיתה - ובדיוק כשהסתובב נשמע הבום".

אתמול סיפר יוסי לבני משפחתו: "כעסתי על עצמי שזה קורה לי פעם שניה. זה פשוט לא יאומן איך אני 'נופל' על המקומות האלה". יונתן הללי ויעל כרמי־דניאלי

...חג הנעליים בצומת. אנדרטה שאיש לא העז לגעת בה צילום: אלי דסה

...קשה לי כמה שניות לקלוט מה קורה סביבי. רציתי ... והתחלתי לחפש את אשתי. ראיתי אותה יוצאת ... דם, פצועה בצוואר. שמתי את היד כדי לחסום את זרימת הדם. ואז נשמע פתאום עוד פיצוץ. הזמן ... פחדתי שעד שיגיעו כוחות ההצלה אני אאבד אותה. לקחתי חייל, הכנסנו אותה לאוטו כשהוא חוסם את הדם ונסעתי כמו מטורף לבית החולים.

"זה היה מפחיד. מלחמה. חיילים שכבו על הריצפה, הרבה דם. אני גר באפרת ויום יום חוטף אבנים. אני רואה את זורקי האבנים, את מבטי השינאה, רואה איך מנסים להרוג אותי ואת משפחתי. ככה יום יום. ... אשתי נפגעת דווקא פה".

לא הרחק ממנו, משה סעיד, בן 28, היה בדרכו לשילואים. "חניתי עם האוטו קרוב לקיוסק. הלכתי לקנות משהו לשתות. שמעתי פיצוץ והתחלתי לרוץ. לא הרגשתי שנפצעתי. נזל לי דם מהאף, מהיד ומההדף. ראיתי מישהו וביקשתי שיתן לי קצת מים. את הפיצוץ השני כבר לא שמעתי, מההדף של הפיצוץ הראשון נפגעו האוזניים. ראיתי פצועים, גופות, אבל לא יכולתי לעזור. רצתי ורצתי. באיזשהו שלב תפסו אותי חיילים שראו שאני פצוע ושלחו אותי לבית החולים. הראש שלי דופק, קיבלתי רסיסים והדף, אבל אנשים אחרים שם נחתכו לגמרי".

צחור. "פחדתי לאבד את אשתי"

צומת בית ליד. חייל שכוחותיו לא עמדו יותר התיישב והחל למרר בבכי. זמן קצר לפני כן סיים לזהות את גופות חבריו. "עברנו את לבנון ונלחמנו במחבלים. תראה איך דבר כזה קורה בלב המדינה, החבר'ה שלי היו פרחים אחד אחד, לא מגיע להם להיות ארוזים בשקי פלסטיק".

בזה אחר זה הוציאו אנשי יחידת הזיהוי של הרבנות את האלונקות עם הגופות. בפינה אחרת אספו שוטרים ומתנדבים את חפצי החיילים, שורה ארוכה של נעליים צבאיות, קיטבגים ומדים מוכתמים בדם.

השעה 12.51. אנשי המשטרה הצבאית סגרו את יריעות הברזנט מאחורי 3 משאיות צבאיות. בפנים היו מונחות גופות החללים, שורות שורות. אופנוענים של המשטרה הצבאית. שיירה ארוכה נוסעת דרומה.

■ ■ ■

קשה, הגרון נחנק. פניהם של הניצולים, רובם נערים שרק עכשיו התגייסו, פנים צעירות, תמימות, מתקשים להבין. צנחנים בוכים. במרכז נותר זוג נעליים צבאיות, מוכתמות בדם. נעליים צבאיות שנותרו מיותמות בלב המהומה. אנדרטה אילמת. איש מהמחלצים לא העז לגעת בה.

החומר נאסף על ידי אודי ארזי, איציק סבן, אבי אשכנזי, אדר אבישר, קובי בלייך ועמי אטינגר

נפגעי הטרור

"לא לפגוע בערבים חפים מפשע"

יהודה וקסמן, שבנו נחשון נחטף ונרצח בידי מחבלים מהחמאס

"ליבי, ליבי, עם המשפחות השכולות. אני מרוגש, כואב ועצוב".

"ברור שבימים כאלה יש רגשות נקמה וכעס עצום בליבם של רבים, אבל יש חשש שדווקא אותם אנשים שאינם אשמים יפגעו, ולא אותם מרצחים שאפשר להשוותם לנאצים. אסור לבצע שפטים בערבים חפים מפשע. יש ממשלה בישראל". יהודה גולן

"הלוואי שאלוהים יהרוג את הרוצחים"

שרה קרמני, שבנה רונן נחטף ונרצח בירושלים לפני 4 שנים

"אני מקווה שאלוהים יהרוג את הרוצחים, שישבור אותם לחתיכות, כי אין להם מקום איתנו". יהודה גולן

"כל הזכרונות הקשים חזרו אלי"

יפה אלהרר, שבתה מיה נהרגה בפיצוץ מכונית התופת בעפולה

"כששמעתי על הפיגוע נתקפתי חרדה וכל הזכרונות הקשים חזרו אלי. כל הגוף רעד לי ומאז אני תקועה במיטה. כולנו הפכנו למטרה. חיילים נהרגים, לא בחזית, לא בקרב ולא בעמדה, אלא בעורף, במקומות הכי בטוחים". דני ברנר

"למרות הפציעות — להמשיך לחיות"

יוסי הוכמן שנפצע ואיבד את אשתו ו־2 בניו באוטובוס חדמים ב־78'

"זה יום קשה מאוד למשפחות החיילים ולכל עם ישראל. אני רוצה למסור לפצועים שהם צריכים לחשוב על העתיד. אני עברתי פציעה קשה – והמשכתי לחיות". עדי בע

מחר בלוטו מינימום הפרס הראשון
6,000,000 ש"ח
לצחוק כל הדרך אל הבנק
יותר מיליונרים בלוטו
מפעל הפיס
הגרלה מס' 04/95

שדה הקטל

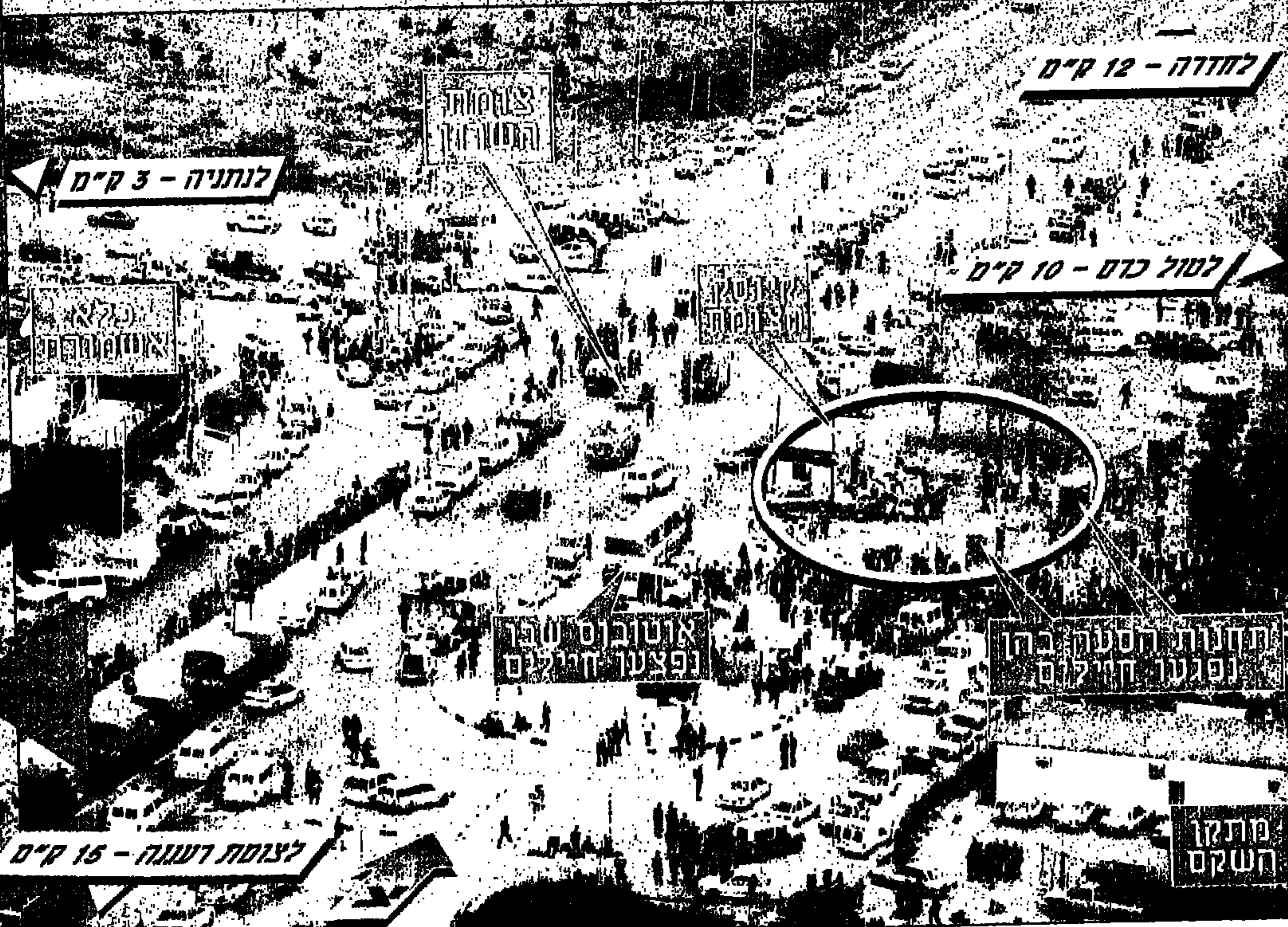

דמעות של לוחמים. שני חיילים שליוו את חבריהם הפצועים לביה"ח לניאדו בנתניה
צילום: יהונתן שאול

צלם מעריב מאיר רג'ואן, הגיע ל[...]ליד, דקות ספורות לאחר הפיצוץ ■ המראה הראשון בו נתקל היה החייל[...]ם הזועקים מכאב ■ לאחר מכן הגיעו קולות הבכי של החובשות שנאלצ[...]ר במירוץ חסר הסיכוי מול המוות

מאת מאיר רג'ואן

עוד לפני שראיתי מה קורה, עוד לפני ש[...] לצלם, שמעתי את הצעקות של הפצועים.

הגעתי למקום דקות ספורות לאחר הפיגוע. [...] הראשון שראיתי היה החיילים הפצועים השוכב[...] הכביש, זועקים מכאב. בשלב הזה, הראשון, [...] לכל אחד מהם הגיע צוות רפואי.

התקדמתי לעבר המבנה שבו התרחש הפיצוץ [...] מטרים מהמבנה הבחנתי בגופות מוטלות על הה[...]

הכל היה מעורבב שם, מסביב: עלים ארוגות [...] מכונית ושרידי המבנה. אי אפשר היה להבחי[...] המדים שהתפזרו מתוך הקיטבגים של החיילים [...] חלקי גוף שהסתתרו ביניהם.

צעדתי כמה צעדים לאחור והתחלתי לצלם.

תוך כדי צילום הרגשתי שלמעשה אין מה לצל[...] הקטל היה מפוזר בכל מקום ושום תמונה, חזקה [...] שתהיה, לא תוכל להעביר את מה שהעיניים והאוז[...]ניים שומעות ובעיקר לא את ריח המוות הנורא [...]א את האוויר.

[...]יתי שם כרבע שעה ואז התרחקתי. הרגשתי [...]מים של איברים ואנשים שרופים לא יבטאו לעולם [...]מציאות המחרידה שעמדה מול עיני.

[...] התחלתי לשמוע את הבכי. הבכי של החובשות [...]לו בחיילים הפצועים, חיילים שמתו להם בידיים [...]אחר זה.

[...]את התבוסה במאבק חסר הסיכוי מול המוות היה [...]שח מנשוא ועל אחת כמה וכמה לחיילות הצעירות [...]ת.

[...] אותן צילמתי. הבכי שלהן מילא את כל גופי. לא, [...]כיתי. אבל הרגשתי כאילו בלעתי משהו כבד שחונק [...]גרון וכולא את הדמעות. כאילו כל החלקים [...]מיים שלי רוצים לפרוץ החוצה. כשההרגשה הזו [...]ת עלי, הפסקתי לצלם.

[...]הסתובבתי והסתלקתי במהירות מהצומת המקולל [...] שלא יעזוב אותי עד סוף ימי.

צילומי אוויר: יוסי אלוני באמצעות אילן ארד תעופה. עיבוד מחשב: אלדד זקוביץ

סוף הדרך. איש חברה קדישא סמוך לגופות ההרוגים בפיגוע
צילום: אלי דסה

ויצמן: יתכן שיאסר ערפאת אינו האיש הנכון לחתום עמו הסכמים

נשיא המדינה קורא להפסיק את השיחות עם הפלשתינים ■ גורמים בבית הנשיא: "ויצמן לא הציע להקים ממשלת אחדות, אלא לשתף את האופוזיציה בגיבוש הדרכים להתמודדות עם גל הטרור"

ביקור נשיאותי. הנשיא עזר ויצמן ורעייתו ראומה ליד מיטתו של חיים דומני מפצועי הפיגוע צילום: רוני שיצר

מאת ברוך מאירי ועדה כהן

נשיא המדינה קרא אתמול להשעות את השיחות עם הפלשתינים, אך לא להפסיק את תהליך השלום.

"חתמנו על ההסכם עם ערפאת כדי שימנע מעשי טרור. אם אין לו השפעה על העם הפלשתיני יכול להיות שהוא אינו האיש הנכון עימו צריך לחתום הסכמים.

"אני חושב שהגענו לאיזשהו קו שבו אני אמליץ לראש הממשלה לקיים הערכת מצב מחודשת, לכנס את מרבית האנשים הנוגעים בדבר ולהתייעץ עם האופוזיציה ושאר גורמי הביטחון. ככה זה לא יכול להימשך".

הנשיא אמר עוד כי "לקרוא להקמת ממשלת אחדות לאומית הוא דבר קל מאד, אך קודם לכן יש לעשות אחדות בממשלה ורק לאחר מכן לחשוב על צעדים אחרים".

הנשיא ויצמן הזכיר בדבריו את האווירה הקשה השוררת בעם לאור הפיגועים שבוצעו לאחרונה. בעקבות התגובות הסוערות במערכת הפוליטית הבהירו אמש מבית הנשיא כי עזר ויצמן לא קרא להפסקת שיחות השלום אלא להשעייתן בלבד.

"כאשר מתרחשים פיגועים בסדר גודל כזה חייבים לעשות בדק בית", אמרו גורמים בבית הנשיא.

"הנשיא ויצמן היה בין הראשונים שקרא לקיים שיחות עם אש"ף. הוא תומך בשיחות אלו ולדעתו הן הכרחיות. יחד עם זאת יש לבחון מה ניתן לעשות כדי להילחם בטרור.

"ויצמן לא דרש הקמתה של ממשלת אחדות לאומית, אלא קרא לראש הממשלה לשתף את האופוזיציה בגיבוש הדרכים להתמודדות עם גל הטרור הגואה", הוסיפו בבית הנשיא.

מאות אזרחים צלצלו אתמול לבית הנשיא בירושלים, לאחר פירסום דבריו. הנשיא ורעייתו, ראומה, היו אתמול בביקור בקרית גת, שם נודע להם על האסון. לאחר ששב ללשכתו בירושלים, השיב הנשיא בעצמו על חלק מהטלפונים הרבים שהתקבלו.

מקורבי ראש הממשלה: "רבין זועם על יוזמת הנשיא ויצמן"

מאת חמי שלו

בצמרת המדינית ובממשלה שרר אמש כעס רב על התבטאויות הנשיא עזר ויצמן בדבר הצורך ב"השהיית" השיחות עם הפלשתינים ונטילת פסק זמן במשא ומתן עימם.

מקורבי רבין אמרו כי גם ראש הממשלה יצחק רבין שותף לכעס הזה. רבין עצמו לא נתן ביטוי כלשהו ליחסו ליוזמת ויצמן.

רבין שוחח אתמול עם ויצמן בטלפון, אך השיחה לא הגיעה למיצוי בשל העומס על ראש הממשלה, והשניים נדברו לשוחח שוב.

שרים בממשלה אמרו כי אינם רוצים להתבטא נגד הנשיא "ביום שכזה", אך בשיחות שלא לפרסום ביקרו את התערבותו בניהול ענייני המדינה וכהשמעת עמדה התואמת את עמדת הליכוד. יוצאת דופן היתה השרה שולמית אלוני, שאמרה לציטוט: "כשהמתים מוטלים לפנינו, מוטב לנהוג באיפוק. אסור לאמר בשליפה את מה שיש לעשות בעתיד".

■ "יקבלו פרס"

שר החוץ שמעון פרס התייחס מצידו בעקיפין לדברי הנשיא, כאשר אמר: "למרות הקושי והצער שאנו שרויים בו היום, אני משוכנע שהסכמי אוסלו לא יצרו את בעיית הטרור והם באו במטרה שבבוא היום נמנע את הטרור לחלוטין. הפסקת התהליך פירושו שהחמאס והמתאבדים יקבלו את הפרס אותו רצו".

גורמים בלשכת נשיא המדינה אמרו בתגובה כי ויצמן ביטא את "רחשי העם", וכי לשכת הנשיא הוצפה אמש בטלפונים שהביעו תמיכה בעמדותיו. עוד אמרו הגורמים כי הנשיא תומך תמיכה מלאה בתהליך השלום, וכי ביטא תמיכה זו פעמים רבות, וגם אתמול. "למה שהשרים לא יתייחסו לדברים החיוביים שאמר הנשיא?" שאלו.

ממשלת ארה"ב מגדילה
55,000 אשרות שהיה ועבודה
"גרין קארד"
שרות טלפוני קשיר לבדיקת זכאות ניתן ללא תשלום בטלפון
03-57 67 771
03-56 56 005
השרות 24 שעות כולל יום ו' ושבת
[illegible]

גורמים בעבודה ובליכוד יוזמים הקמת ממשלת אחדות לאומית

תומכים ברעיון: חברי הכנסת שפי ומנע ■ נתניהו והמפד"ל מתנגדים

מאת מנחם רהט וטל שחף

בעבודה ובליכוד החלו אמש מגעים ראשוניים בנסיון לבחון הקמת ממשלת אחדות.

"מצליפי" הליכוד והעבודה, הח"כים דוד מגע ויעקב שפי, יוזמים כינוס ח"כים של העבודה והליכוד היום בכנסת, שממנו תצא הקריאה להיערכות חדשה במערכת הפוליטית ע"י הקמת ממשלת אחדות לאומית על בסיס עקרונות בסיסיים משותפים, בעיקר בתחום המאבק בטרור.

מזכ"ל העבודה ח"כ נסים זווילי הביע התנגדות להרחבת הממשלה ע"י צירוף הליכוד. זווילי אמר כי אינו מתנגד להרחבת הממשלה, בתנאי שישמרו קווי היסוד שלה ויימשך התהליך המדיני. עם זאת הוסיף: "אינני רואה את הנאנים בליכוד שיכולים לשלוף תרופת פלא, וכל עוד אין כאלה, אין טעם בממשלת חירום".

ואולם, הח"כים יעקב שפי ודוד מגע אמרו אמש ל"מעריב" כי ימשיכו בפעילות להקמת ממשלת חירום לאומית. כבר בשלב זה נתגלעו חילוקי דעות ביניהם, הדאיל ומגע מדבר על "ממשלת חירום ללא מרצ" ואילו שפי טוען כי "גם מרצ היא מפלגה ציונית ואין מקום להוציאה אל מחוץ לגדר".

מגע מציע שראש האופוזיציה, בנימין נתניהו ישמש שר ביטחון וכן ממלא מקומו של ראש הממשלה. בנוסף דורש מגע כי איש ליכוד ישמש שר אוצר.

ח"כ לימור לבנת מתחה ביקורת חריפה על יוזמת מגע ואמרה כי הוא נטל לעצמו את התואר שקיבל מהסיעה, מצליף הסיעה, להצלת רבין.

מנהיג הליכוד, ח"כ בנימין נתניהו, אמר על הרעיון: "אין צורך בממשלת אחדות לאומית. צריך להקדים את הבחירות ולהציל את המדינה. הלימור לא יכול להצטרף לממשלה עם העבודה ומרצ, הוא [illegible] איל והוא חלוק על הממשלה הזו כמעט בכל תחום. עם זאת, אמר נתניהו, כי הוא מקבל באהדה את דברי הנשיא ויצמן [illegible] בר הצורך להחליט על פסק זמן בתהליך המדיני ולקיים הערכה מחודשת [illegible] "ההסכם האומלל, במקום להוביל לרגיעה [illegible] בטרור, הוליך לגאות אדירה [illegible]".

המפד"ל אמרה כי ממשלת אחדות אינה באה בחשבון. ח"כ יצחק לוי [illegible] אמר כי ממשלת אחדות לאומית [illegible] להתקיים רק אם יוקפא התהליך [illegible] תנועת צומת הודיעה על תמיכתה [illegible] הלכים להקמת ממשלת אחדות לאומית.

הממשלה החליטה להטיל סגר מוחלט על השטחים

בישיבה מיוחדת בעקבות הפיגוע הוחלט גם על נקיטת סנקציות נגד הרשות הפלשתינית ובחינת המשמעויות של הפרדה קבועה בין ישראל לשטחים

בפנים חתומות. ראש הממשלה מגיע למקום הפיגוע צילום: אלי דסה

מאת חמי שלו

בעקבות הפיגוע בבית ליד החליטה אתמול הממשלה על סגר זמני ומוחלט על כניסת תושבי השטחים לישראל וכן על נקיטת סנקציות נגד הרשות הפלשתינית, ובכלל זה הקפאת הדיונים על שחרור אסירים ועל הפעלת המעבר הבטוח.

כמה שעשוי להתברר כהחלטה עוד יותר מרחיקת לכת, הסכימה הממשלה על תהליך של בדיקת המשמעויות לטווח בינוני וארוך של הפרדה קבועה בין ישראל לשטחים. סוכם שהנושא ידון בישיבות הממשלה הקרובות, וכי אף יגובש צוות לעניין זה.

עם זה, ראש הממשלה יצחק רבין היה נחרץ בטענתו שיש להמשיך בתהליך המדיני. "אין לאף אחד תרופת פלא", אמר לשרים בישיבה לילית שנמשכה למעלה מארבע שעות, "אנחנו צריכים להיות עקביים. צריכים לנקוט צעדים תקיפים נגד הטרור, אך לא לפעול נגד התהליך".

הממשלה החליטה גם כי תבוא בתביעה נחרצת לרשות הפלשתינית להסגיר או להעניש רוצחי יהודים שמקום הימצאם בעזה או ביריחו ידוע. בישנה דווח כי רוצחה של החיילת מעפולה נמצא ביריחו, ואילו רוצחם של שני הפועלים מרמלה נמצאים בעזה.

הממשלה הסכימה גם לתגבור כוחות השב"כ, המשטרה, וצה"ל למלחמה בטרור ובעיקר לגיוס מודיעין. רבין אמר כי איננו מוכן "בשום פנים ואופן" לקצץ עתה בתקציבי משרדי המשטרה והביטחון. היועץ המשפטי לממשלה אמר כי יהיה מוכן לבדוק את הצעת רבין ושרים אחרים כי תקופת המעצר המינהלי תוארך מחצי שנה לשנה.

אגב הדיונים סיפר רבין לשרים על שיחתו עם יאסר ערפאת, ואמר כי קרא לערפאת לגנות את מבצעי הפיגוע. "אבל אחמד טיבי כבר גינה," השיב ערפאת, ורבין אמר לו כי הוא עצמו צריך לגנות את הפיגוע.

הצעתו של רבין ל"מניעת כניסתם" של תושבי השטחים התקבלה פה אחד, אף כי מספר שרים תמכו בהטלת סגר ארוך יותר, וביניהם אמנון רובינשטיין, עוזי ברעם, יוסי שריד, שמעון שיטרית, גונן שגב, מיכה חריש וישראל קיסר. השרים אפרים סנה, בנימין בן־אליעזר ואורה נמיר התנגדו להטלת סגר. סוכם כי "מניעת הכניסה" תהיה בתחילה רק לכמה ימים, אך גם לא תתבטל אוטומטית אלא לאחר בדיקה של שר הבטחון.

השרים שיטרית קיסר וסנה הציעו גם גירוש משפחותיהם של מתאבדים. רובינשטיין וברעם הפתיעו את חבריהם בנואמים "ניציים", בהם דרשו לנקוט כל אמצעי כדי להילחם נגד המתאבדים.

בעקבות הישיבה הדגישו שרים כי לא הוחלט על "סגר", במובן המלא של המלה, שכן אין כוונה לבטל את רשיונות הכניסה הקיימים או להקטין את מספר הנכנסים לישראל כאשר תבוטל מניעת הכניסה.

שרים אמרו כי מסתמנת תמיכה של רבין בהעתקת ההתנחלויות במסגרת הסדר הביניים ויצירת "גושי התיישבות" יהודיים.

בישיבה דווח כי מבצעי הפיגועים אכן באו ככל הנראה מרצועת עזה. נמסר כי אחד מהם היה כנראה עציר משוחרר.

ח"כ מירום דורש לבטל את הצבעת האי"אמון

ועדת הכנסת תתכנס הבוקר כדי להחליט על סדרי הדיון בהצבעת האי־אמון, היום אחר הצהריים.

יו"ר ועדת הכנסת, ח"כ חגי מירום, פנה אמש לראשי האופוזיציה, בבקשה להימנע מהעלאת הצעות האי־אמון בעניין הבניה בירושלים ובעניין הכינוס כשכר בבית ראש הממשלה. מירום מבקש להגיע להסכמה עם האופוזיציה, על דחיית הצעות האי־אמון לשבוע הבא. טל שחף

רבין: זהו סוג טרור שהכרנו עד השנים האחרונות רק בלבנון

ראש הממשלה יצחק רבין הגיע אתמול למקום הפיגוע בצומת בית ליד וקיים מסיבת עיתונאים בה נכחו נציגי תקשורת מכל רחבי העולם.

"אני מביע צער רב על הפיגוע שבו נפגעו בעיקר חיילים ע"י ארגון רצח מטורף שאיננו יודע שום סייג לפעילותו.

"פיגועי ההתאבדות הסבו לנו מספר גדול ביותר של אבידות. קיים קושי נוראי לטפל בכאלה שמוכנים לשאת על גופם חומר נפץ ולהתאבד לשם הרג ישראלים. זה סוג טרור שלא הכרנו אותו לפני שנתיים־שלוש, אלא כלבנון. ניאלץ למצוא דרכים להתמודד עם סוג פיגועים זה".

רבין הפנה אצבע מאשימה לעבר הארגונים האיסלאמיים הקיצוניים. "מטרתם העיקרית היא קודם כל לרצוח ישראלים, תוך העדפה לפגוע בחיילים. אבל מטרתם הפוליטית הברורה היא לשבש ולקעקע כל סיכוי להתקדמות לשלום. זהו יום נורא לעם ולמדינה בישראל ולכל אזרח בעולם שיש בו עוד איזו שהיא תחושה של אדם".

רבין אמר במסיבת העתונאים כי יש להפיק מיד לקחים.

אחד הלקחים, לדבריו, הוא צירוף שוטרים ליחידות האבטחה במקום. זאת, בנוסף למאמצים נגד ארגוני הטרור האיסלמי הקיצוני – הג'יהאד האיסלמי והחמאס".

אורי ארזי

שרים בממשלה: "רבין חייב למנות מייד שר ביטחון במשרה מלאה"

מספר שרים אמרו אמש כי האירועים הביטחוניים האחרונים מחייבים את ראש הממשלה ושר הביטחון, יצחק רבין, למסור את תיק הביטחון ל"שר במשרה מלאה", שיקדיש את כל זמנו ומרצו אך ורק להעמקת הביטחון האישי של אזרחי ישראל ולסיכול פעולות טרור רצחניות.

אולם, איש מבין השרים הללו לא הסכים להזדהות, הן מחשש שיוקע כמי שחותר תחת מעמדו וסמכותו של ראש הממשלה, והן מחשש שיחשדו בו כמי שרוצה לרשת את מקומו של שר הביטחון הנוכחי.

במערכת הפוליטית העריכו, כי אין כל סיכוי שרבין יוותר על תיק הביטחון, משום שהוא רואה עצמו "מר ביטחון" ו"מאוהב" בתיק הביטחון. מספר שרים אף סבורים שרבין יעדיף אפילו לוותר על ראשות הממשלה ובלבד שלא להשמיט מידיו את תיק הביטחון.

מנחם רהט

גן לאומי מצדה
הרכבל בגן לאומי מצדה לא יפעל
היום יום ב' 23.1.95,
עקב ביקורת שנתית.
השרות יושבת ליום אחד בלבד,
במהלכו תתאפשר העליה להר
ברגל בלבד, דרך שביל הנחש
או שביל הסוללה.
רשות הגנים הלאומיים
רח' מקלף 4, הקריה ת"א, טל. 03-6952281

האופוזיציה

"לבלום את יציאת צה"ל מערי הגדה"

ח"כ בנימין נתניהו, יו"ר הליכוד:

"זהו יום מר לכל תושבי ישראל. על רבין לבלום את היציאה של צה"ל מערי יהודה ושומרון ואז יזכה לתמיכת הציבור כולו – כולל הליכוד. אין צורך בממשלת אחדות לאומית. צריך להקדים את הבחירות ולהציל את המדינה. אני בטוח שאפשר לנצח את הטרור. אני קורא לרבין להתעשת, להתייעץ איתנו ולהחזיר את הבטחון לעם. רבין צריך למצוא זמן להידברות עם כל הגורמים הפוליטיים ולגבש תהליך מוסכם למלחמה עזה ובלתי מתפשרת בטרור. הממשלה מנותקת לחלוטין מהמציאות בשטח. האמת של חיינו כנראה מובנת יותר בבית־ליד".

"תוצאה של המשגה שנקרא הסכם אוסלו"

ח"כ יצחק שמיר

"מה שעם ישראל שמע היום היה מרהיס ולא רק בגלל המכה הרצחנית שניתנה לנו כיום אכזר ומר זה, אלא שלאחר שכל זה קרה – התגובה של הממשלה אינה מבשרת שום שינוי במדיניות. מה עוד צריך לקרות, כדי שהעם יבין שכל המהלומות האלה, הן תוצאה של המשגה האיום של הסכמי אוסלו ודומיהם?"

"לצאת להפגנות בכל רחבי הארץ"

ח"כ רפאל איתן, מנהיג צומת

"אזרחי ישראל צריכים לצאת להפגנות בכל רחבי הארץ נגד הממשלה. לא הפגנות פוליטיות, אלא הפגנות של עם שהממשלה הזו נמאסה עליו, עם הדורש ללכת לבחירות חדשות ומייד. ממשלה אטומה זו מוליכה את המדינה לקראת חיסול והיא חייבת להתחסל. יש להפסיק כל מו"מ עם המחבלים עד שייפסקו מעשי הטרור כליל. צריך להפיל את הממשלה הזאת בכל דרך אפשרית. הממשלה צריכה להחזיר את המפתחות לנשיא. התגובה שלנו צריכה להיות בהתיישבות מסיבית בכל ארץ ישראל, כדי שהערבים יבינו שאותנו לא מנצחים".

"הממשלה היא אכן עדה של מטומטמים"

תנועת המפד"ל

"עוד יום של יגון, הלם ושכול על ישראל. הממשלה מתפלשת בעפר רגלי מרצחים. עדת מטומטמים, על־פי חוות דעתו המוסמכת של העומד בראשם, הפקירה את המדינה, את בירתה ואת ביטחון תושביה. אי אפשר להסתתר תמיד מאחורי טענת מחבל מתאבד, כאשר מובילים את העם לדרך של התאבדות מדינית".

"רבין דוחף אותנו לגבולות אושוויץ"

ח"כ רחבעם זאבי, מנהיג מולדת

"הממשלה הזאת דוחפת אותנו לגבולות אושוויץ. אנחנו ברגע האמת בקרב על ארץ ישראל לקראת ההכרעה. אם לא נצליח להזעיק את העם אל הבריקדות כדי לעצור את הסחף בהתמוטטות של המדינה – אחר כך נבכה".

עדה כהן, מנחם רהט, טל שחף ואיתמר אייכנר

תופת בצומת הצנחנים
מה עושים?

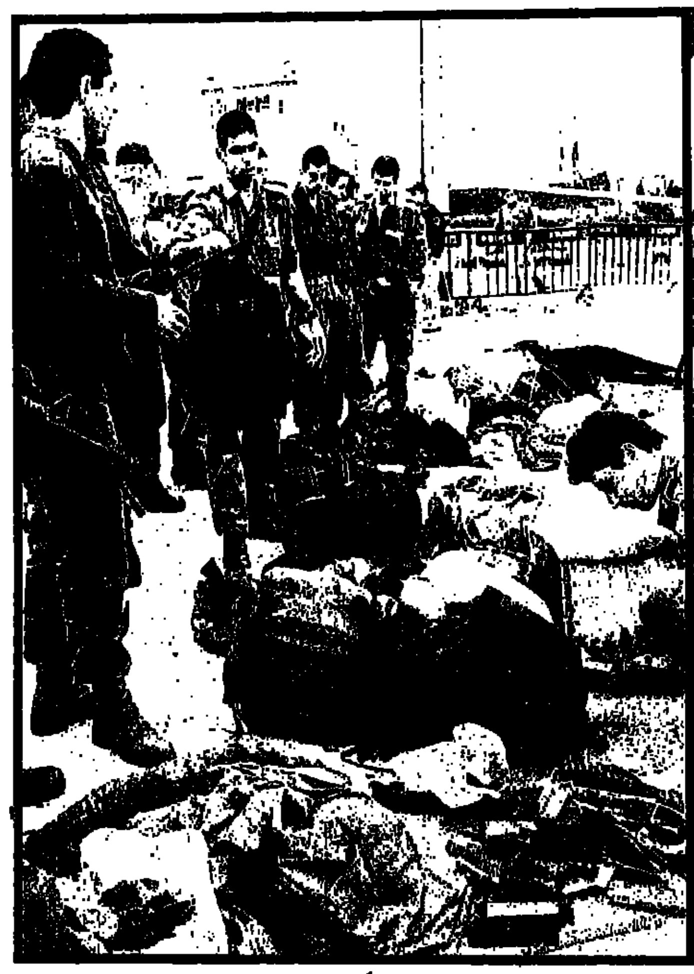

מלאכת קודש להביא כל חלק לקבורת ישראל

חפצים מיותמים מנסים לזהות חפצי הנפגעים צילם: קוקו

הפרדה בין שני העמים, צינון הרוחות, ומה הלאה?

מאת אלכס פישמן

הדלקם המותנה של ראש הממשלה הביא את ההחלטה האוטומטית של סגר על השטחים. עוד כמה ימים, הפרדה בין שני העמים, צינון הרוחות, ומה הלאה?

אנחנו עומדים על סיפו של חודש הרמדאן וכ־ניסיון הקולקטיבי – בפרט של הממשלה הזו – שיין סדיים מאורעות "מארס השחור" של שנת 94. הערכת אמ"ן, כפי שהוצגה בימים האחרונים, מעמידה את הטרור כאתגר האקוטי ביותר למער־כת הביטחון. הטרור הוא לא רק מיטרד, לא רק "איום לא קיומי" כהגדרת שר הביטחון. הוא הופך להיות בעייה אסטרטגית, המאיימת לתעל את פיתרון הסיכסוך הישראלי־פלשתיני לכיוון בלתי רצוי ולהפוך למוקד הלהבה של המלחמה הבאה. להערכת אמ"ן המתממשת יום יום לנגד עינינו, מחייבת מענה הרבה יותר רציני מעוד התקפת זעם חולפת.

הסגר הוא אספירין. הקפאת ההחלטה על המע־בר הבטוח ואי שיחרור עצירים הם אולי רמז לאי שביעות רצון שחשים אצלנו מתיפקוד רשויות האוטונומיה. משום מה טענו שר החוץ ושר הביט־חון משך יום אתמול, כי תופעת ההתאבדות היא חדשה. באפריל 94 התפוצצה מכונית תופת עם מתאבד בעפולה.

אבל רק באוקטובר 94, אחרי הפיגוע בדיזינ־גוף, התחילו לדון בממשלה על תוספת תקנים לשב"כ. אולי עכשיו תקכל הממשלה את המלצות כל זרועות הביטחון האומרות כי הפיתרון הזול והיעיל ביותר להתמודדות עם הטרור בצורתו ה"חדשה", הוא השקעה בקהיליית המודיעין על שלוחותיה, בכסף ובתקנים, כדי שתוכל להתמקד בפתחי שקאקי בעזה ובפתחי שקאקי בדמשק מבלי שיפגעו סדרי העדיפויות האחרים בעבודתה. התח־לה טובה תהיה אם יאפשרו לשב"כ למשל חופש גדול יותר בחקירות של גורמים פונדמנטליסטיים, ואם יאריכו את המעצר המינהלי לשמונה עשרה חודש.

אם ראש הממשלה ידרוש מזרועות הביטחון תכנית אינטגרטיבית לטיפול בתשתית, בהנהגה ובסייענים העוטפים את המתאבד" ויהיה מוכן גם לשלם בשביל זה – לא נשאל את עצמנו בכל כמה שבועות: ומה הלאה?

כרוניקה של תגובות פוליטיות ידועות מראש

מאת אברהם תירוש

עם כל הכאב והזעזוע – מחר בבוקר לא ישתנה דבר מבחינה פוליטית־פנימית. כי אפילו פיגוע מזוויע כזה של אתמול, הוא רק כרוניקה של תגובות פוליטיות ידועות מראש.

חיסין דורש, כמו אחרי כל פעולת טרור, שרבין יתפטר ושהבחי־רות יוקדמו וכמובן שהתהליך המדיני יופסק. השמאל תובע, כמו אחרי כל פעולת טרור, לא להכנע לאלה הרוצים לחסל את השלום, אלא לחלחם בטרור ולזרז את השיחות על הסדר, כי רק הוא יביא בסופו של תהליך את השקט.

ותמיד יש גם בעלי רצון טוב, מחפשי קונצנסוס לאומי, ובראשם נשיא המדינה, ששבים להצעה הבלתי־אפשרית להקים ממשלת אח־דות – וגם התגובות עליה צפויות.

אבל אחרי סערת הנפש והתגובות החריפות, תמשיך הממשלה בשלה והאופוזיציה בשלה והשיחות עם אש"ף יימשכו ורבין לא יתפטר והבחירות לא יוקדמו – לפחות לא בגלל הפיגועים – וגם ממשלת אחדות לא תקום. ואם תהיה למעשה הטרור מאתמול ולקוד־מיו השפעה על המערך הפוליטי הפנימי, הרי תהיה זו השפעה מצ־טברת לטווח ארוך, ליום הבחירות.

שתי עובדות מוצקות, שהן בעצם אחת, הינן בעלות פוטנציאל השפעה בעתיד: א. התנפצות האמונה, או האשליה, שהסדר עם אש"ף יפסיק או לפחות יצמצם את הטרור ושערפאת יחסל את מתנגדיו בלי סנטימנטים ובלי מגבלות בג"צים. ב. הגידול בעוצמתו ובתיח־כום של הטרור וחוסר האונים של ישראל נגדו.

שתי עובדות קשות אלה מכרסמות בתמיכת הציבור בממשלה ובהסכם אוסלו ומחדירות ספק אפילו בלב חלק מתומכי התהליך המדיני במפלגת העבודה ובפריפריה שלה. אם הן יוסיפו להתקיים ערב הבחירות, הן עשויות להכריע אותן לרעת מפלגת העבודה.

הממשלה צריכה להיות נץ בטחוני ויונה מדינית

מאת חמי שלו

ראש הממשלה יצחק רבין כבר האט את התהליך המדיני די והותר, לטעמם של רבים משרי ממשלתו. מבחינתם, כל האטה נוס־פת עלולה להביא את המשא ומתן עם הפלשתינים לידי עצירה מוחלטת.

לממשלה אין לא רצון ולא אפשרות לעצור את התהליך, שכן משמעות הדבר הודאה בכשלון המהלך המרכזי של תקופת כהונתה.

עצירת התהליך תותיר את הממשלה עם טרור בלבד, בלי שום תקוות לעתיד.

לממשלה אין ברירה אלא לאמץ את הקו שהגדיר אמש השר עוזי ברעם בישיבת הממשלה: להיות נץ בטחוני ויונה מדינית. לנקוט צעדים חריפים אך באותה העת לשמור על מומנטום מינימאלי בשי־חות לקראת הסדר הביניים.

צריך לאיים קצת על יאסר ערפאת, ולהבהיר לו כי אם לא ינקוט קו תקיף יותר, עלול התהליך המדיני לקרוס ולהפיל גם אותו. אך בסופו של דבר, ראש ממשלה המאמין ב"הפרדה" כפתרון כל יכול לבעיית הטרור איננו יכול להפסיק את התהליך שמיועד בסופו של דבר להשיג את המטרה הזו בדיוק.

הממשלה שגתה כאשר מכרה לציבור את האשליה, כי ההסכם עם אש"ף יביא קץ לטרור; במובן הזה, צדק ראש הממשלה כאשר אמר שיש למפלגת העבודה בעיה של "הסברה".

לכן אין לממשלה ברירה אלא להודות עתה שישראל נמצאת רק ב"תהליך", ועדיין לא ב"שלום", אך רק התהליך הזה, למרות הטרור שיתמשך, יכול להוביל בסופו של דבר לשינוי יסודי במצב.

הרי בכל זאת קשה להאמין שהציבור קונה את התיזה הנגדית האומרת שאם רק ייפסק התהליך, ישובו הפלשתינים לביתיהם, שמ־חים וטובי לב, ויניחו לנו לנפשנו.

השגרירים

"זו טרגדיה גדולה, עצובה ואיומה"

ג'יימס לה־רוקו, שגריר בפועל והממונה על שגרירות ארה"ב

"מייד עם היוודע דבר האסון טילפנתי ללישכת ראש הממ־שלה, כדי להביע את השתתפותי בצער משפחות הניספים ולמסור איחולי החלמה לפצועים. אין מלים בפי לנחם את־כם באסון הכבד שלכם. זו טרגדיה גדולה ואיומה. מאוד עצוב. נקווה שמעגל הטרור ייפסק".

"מאמין שהטרור לא יפגע לנו בשלום"

רמיז גיסוס
הממונה על שגרירות ירדן

"אנו בירדן תמיד מגנים מעשי טרור, מוות ופגיעה באזר־חים תמימים. צריך לגנות את האקט הטרוריסטי האחרון הזה. דברים כאלה רק מוסיפים לצער ולאבל של האנשים שכבר סבלו מספיק. מבלי להיכנס לפוליטיקה, אני לא חושב שמעשה הטרור האיום הזה יפגע בתהליך השלום. כי האנשים שביצעו אותו אינם חלק מהתהליך. אף אחד לא ינהל איתם ועם שכמותם משא ומתן".

"אני המום בדיוק כמו כל הישראלים"

ד"ר נורמן ספקטור, שגריר קנדה

"אני המום בדיוק כמו כל הישראלים. מתרגע שנודע על האסון אני שומע רדיו וצופה בטלוויזיה, אני אישית וממ־שלתי מגנים התקפות כאלה. אני רוצה לשלוח את תנחומי למשפחות השכולות והבראה לפצועים".

"אין לי מילים לתאר את ההלם והאסון"

איגנטיוס אוליסאמיקה
שגריר ניגריה

"מה אפשר להגיד על טרגדיה כזו אין מילים מתאימות לתאר את ההלם והאסון. זה חייב להיפסק. זה ממש נורא לשמוע כל שעה על הרוגים נוספים. אנו מאוד מצטערים על הסבל, הכאב והצער שעובר עליכם".

"במקום את השלום הרגו חפים מפשע"

ג'וזה לואיס גרספו דה־ואגה
שגריר ספרד

"זה אסון נוראי, אנו מאוד עצובים יחד איתכם. זה ממש איום. כמובן שטרגדיות כאלה מכוונות להרוג את תהליך השלום אבל הצרה היא שהוא הורג גם אנשים חפים מפשע. אני מקווה שהתהליך ימשך והטרור יפסק".

"פעולות הטרור פוגעות גם בערבים"

ד"ר ולדימיר נוסינקו
מספר 2 בשגרירות רוסיה

"אנו מגנים את הטרור שבא לחבל בשלום. מעשיהם של הטרוריסטים פוגעים קודם כל בממשלת ישראל, בתושבים הישראלים ובאנשים חפים מפשע, אבל הם פוגעים גם בערבים שתומכים בשלום".

עדת כהן

יש חידוש – לגאסי 4WD דו"ש*!

מכונית דו־שימושית המתפקדת גם כרכב פרטי וגם בדומה לג'יפ להרפתקאות ולטיולים בשעות הפנאי!

■ מהפך בהרגלי הנהיגה של דור המנהלים

דור המנהלים של סוף המאה ה־20 עובר למכוניות עם הנעה על כל 4 הגלגלים (4x4) המשמשות כרכב ספורטיבי וב־תכליתי בשעות הפנאי – לטיולים, קמפינג, גרירת נגררים, רכב שטח לנהיגה בכל תנאי דרך ומזג־אוויר – בוץ, חול, שלג, חצץ, שפת הים ועוד.

איפיונה הייחודי של "סובארו לגאסי 4WD" מתבטא בהיותה גם רכב מנהלים מפואר ובטיחותי המתפקד כמכונית פרטית ביום־יום וגם בדומה לג'יפ בשעות הפנאי.

"סובארו לגאסי 4WD" 2.0 ליטר, פרטי או סטיישן, מצטיינת בהנעה קבועה (כל הזמן) על כל 4 הגלגלים. שיטת הנעה זו, בנסיעה יום־יומית, מגבירה לאין שיעור את הבטיחות האקטיבית ומיישמת את הפילוסופיה המנחה את סובארו שעל־פיה מוטב למנוע התנגשות מאשר להישרד ממנה.

■ בטיחות אקטיבית יחידה מסוגה, ביצועים ואמינות מוחלטת

בסיבובים או בפניות, מכונית עם הנעה קידמית בלבד נוטה לתת־היגוי (Under Steering), שואפת להרחיב את קוטר הסיבוב ונזרקת לנתיב הנגדי בעוד מכונית עם הנעה אחורית בלבד נוטה להיגוי־יתר (Over Steering) ועלולה להיכנס לסיחרור. לעומתן, ב"סובארו לגאסי 4WD" קיימת חלוקת כח נכונה בין הגלגלים הקידמיים לאחוריים בהתאם לתנאי הדרך, דבר המקנה לה היגוי נייטראלי ומאפשר כניסה לסיבוב במהירות גבוהה וביצועו בצורה מושלמת ובטיחותית. הודות לאחיזות הכביש המצויינת, הרכב נשאר בנתיבו ואינו סובל מ"פירפור" של הצמיגים הגורם לאיבוד השליטה בהגה. כל זה מבוצע באמצעות מצמד רב־דיסקי מבוקר מחשב שמזהה את המתרחש בדרך, עובדה המבטיחה יציבות רבה בנהיגה בכל תנאי דרך ומזג־אוויר. ועוד יתרון בלעדי של "סובארו לגאסי 4WD" – שילוב מאוזן וסימטרי בין מנוע הבוקסר האופקי בעל הבוכנות המנוגדות לבין מערכת ההנעה על כל 4 הגלגלים. שילוב אופטימלי זה מקטין את הרעידות, הרעשים והפסדי הכח עד למינימום, מגדיל את יעילות ונצילות המנוע ומבטיח צריכת דלק נמוכה לעומת מכוניות 4x4 האחרות. המנוע מצטיין בהספק של 5600/115 כ"ס/סל"ד ובמומנט פיתול של 4700/17.3 ק"ג־מ'/סל"ד ומשתלב בהרמוניה עם תיבת ההילוכים האוטומטית הממוחשבת הידועה ברמתה הטכנולוגית הגבוהה. "סובארו לגאסי 4WD" מתאפיינת, בנוסף למערכת 4WD, גם במערכות בטיחות אקטיבית אחרות וביניהן ABS, ABW – מקדימור ומערכת בלמים כפולה ומוצלבת.

■ בטיחות פאסיבית

כמו־כן, קיימים אמצעי בטיחות פאסיבית הכוללים קורות פלדה בכל דלתות הצד, קורת פלדה רוחבית המגינה על הנהג ותומכת בהנה, זוויות ראייה אופטימליות ואפשרות לשתי כריות־אוויר. כל זה לצד האמינות המוכחת זה 25 שנה של מכוניות סובארו.

■ הנדסת־אנוש בתא הנהג ותא נוסעים מרווח

"סובארו לגאסי 4WD" מתאפיינת בסביבת נהג הרמונית ובלוח פיקוד ארגונומי כמו בתא טייס – כאילו נוצרתם זה לזו. גלגל הגה כח מתכוונן ומושב נהג מתכוונן למעלה, למטה, קדימה ואחורה. תא הנוסעים מרווח ומפואר לנסיעות ארוכות מאד בלי תחושת עייפות כלשהי. אפשרות קיפול של משענות היד והגב של המושבים האחוריים לטעינת חפצים ארוכים כמו גלשני סקי וכו'.

"סובארו לגאסי 4WD" 2.0 ליטר, סטיישן ופרטי, מצויידת באמצעי פינוק ונוחות רבים כולל חלונות חשמליים + מראות חשמליות + נעילה חשמלית, מערכת מיזוג־אוויר משוכללת, מייצבים, מיתלים ומנגנון בלימה ועצירה משוכללים, רדיו־טייפ + 4 רמקולים, אפשרות לגג שמש הנפתח חשמלית ועוד.

"סובארו לגאסי 4WD" זכתה במקום הראשון בתחרויות רבות ודורגה לתואר המכונית מס' 1 בסקר השנתי של מגזין הצרכנות האמריקני הנודע Consumer Reports / New Yearly Book 94.

1
SUBARU LEGACY

3 שנים אחריות עד 60,000 ק"מ

הזמן נסיעת מיבחן לפני קניית מכונית מנהלים כלשהי.

פרטים ותצוגה בכל סוכנויות סובארו המורשות ובנציגות הבלעדית בישראל:
יפנאוטו בע"מ ■ ת"א, המסגר 30 ■ טל' 03-6373344

SUBARU LEGACY 4WD
ההנעה כולה שלך

סוכנויות משנה מורשות בארץ